AYLIK KEDİ VE KÖPEK KÜLTÜRÜ DERGİSİ HAZİRAN 2021/06 SAYI 112 www.catdogmagazine.com

CAT&DOG

Köpek eğitiminin en çok sorulan soruları

EYVAH, KEDİM KUM KABI DIŞINA YAPIYOR!

"TuVECCA"

VETERİNER HEKİMDEN TAVSİYELER

Sevimli dostlarınız için leziz tarifler TATLI HAYAT'ta!

N&D OCEAN

Deniz ürünlerinin faydaları, evcil hayvanınızın en sevdiği yiyeceklerde mevcuttur.

Kedi ve Köpekler için kuru ve yaş tam mama.

MADE WITHOUT GMO · NO ARTIFICIAL PRESERVATIVES · cruelty free

Farmina Pet Foods

Happy pet. Happy you.

www.Farmina.com

EDİTÖR'DEN

CAT&DOG HAZİRAN 2021/06
SAYI: 112
KEDİ VE KÖPEK KÜLTÜRÜ DERGİSİ
AYDA BİR YAYIMLANIR.

YAYIN TÜRÜ
SÜRELİ YEREL

İMTİYAZ SAHİBİ
MAT MEDYA TANITIM HİZMETLERİ
TİC. LTD. ŞTİ. / MEHMET AKTOP

GENEL KOORDİNATÖR
BARIŞ KOLGU
bariskolgu@matmedya.com

EDİTÖR
GİZEM KUTUN
gizemkutun@matmedya.com

ART DİREKTÖR
EBRU DERELİ
ebrudereli@matmedya.com

GRAFİK TASARIM
EMEL VURAL
emelvural@matmedya.com

KATKIDA BULUNANLAR
VETERİNER HEKİM
ENİKÖ KİRALY AVCI

ADRES
YAYINCILAR SK. 10/1 34414
SEYRANTEPE-İSTANBUL
TEL: 0212 324 50 56 - 324 50 59
www.matmedya.com

GİZEM KUTUN
Veteriner Hekim

BİR İLKE ŞAHİT OLDUK

Bitmek bilmeyen karantina günleri, hayatımıza iyi şeyler de katmaya başladı. Hayvanseverler ile veteriner hekimlerin birçok sanal platformlarda bir araya gelip bilgi alışverişinde bulunmalarının sevindirici haberlerini alıyoruz. Fakat birçok veteriner hekimin el ele vererek saatler, hatta günler boyu süren bir geniş çaplı sempozyum düzenleyerek internet üzerinden, herkese açık olan bir platformda hayvanseverlerle buluşması, ülkemizde ilk defa gerçekleşti. Bahsettiğimiz bu güzel program TuVECCA, yani Acil Veteriner Hekimler Derneği tarafından gerçekleşti. Öyle zamanlar oluyor ki özellikle; zehirlenme, kanama, trafik kazaları gibi acil durumlarda ne yapacağımızı bilmek hayati önem taşıyor. Bir hayvansever olarak bu konulara hâkim olmamız gerekir; çünkü hepimizin bildiği gibi acil müdahale hayat kurtarır. TuVECCA'nın Halk Sempozyumu, bu faydalı konuları ele aldı ve uzman veteriner hekimler hayvanseverlerin sorularını cevapladı. Sempozyumu kaçırdıysanız hiç üzülmeyin, sempozyumun medya sponsoru olarak dergimizin bu sayısında etkinliğin bütün sunumlarını özetledik, sayfalarımızı alanında uzman hekimlerin bilgi dolu tavsiyeleriyle doldurduk.

Keyifli okumalar dileriz.

Dergimizde yayınlanan röportaj ve ilanların sorumluluğu sahiplerine aittir. CAT&DOG dergisi'nden izin alınmadan yazı ve fotoğraf alıntısı yapılamaz. Dergimiz telif haklarına uygun olarak yayınlanmaktadır. Dergide kullanılan tüm fotoğrafların yayın hakları satın alınmıştır. CAT&DOG dergisi tüm hayvanların yaşam ve barınma haklarına saygı gösterir. Yapılan tüm haber, röportaj ve araştırmalarda evrensel hayvan haklarına saygılı bir tutum izlenir. CAT&DOG dergi'de yer alan önerileri kedi ve köpekleriniz için kullanmadan önce, sağlıkları için en iyi tavsiye kaynağı olan veteriner hekimlerinize danışınız. Hayvanların bireysel tepkileri farklılık içerdiğinden, aksi takdirde hiçbir sorumluluk kabul edilmemektedir.

EVER CLEAN
SUPER PREMIUM CLUMPING CAT LITTER

XL
3 KAT
DAHA TEMİZ
PATİLER İÇİN
BÜYÜK GRANÜLLER*

99.9%
%99.9 TOZSUZ
RAHAT NEFES
ALDIRAN FORMÜL**

LITTERFREE PAWS

YAVRU VE UZUN TÜYLÜ KEDİLER İÇİN İDEAL

YENİ
LESS TRAIL
YENİLENDİ

*Ever Clean Total Cover ile karşılaştırıldığında
**Ürün kum kabına dökülürken

KUZEYPET

İÇERİDE NELER VAR?

26

"Veteriner Hekimden Tavsiyeler Bir Halk Sempozyumu" etkinliğini kaçırdıysanız, hiç üzülmeyin.

35

Balkondan düştü, kesik oldu, kriz geçiriyor... Patili dostlarımızın başına gelen talihsiz olaylara hazırlıklı olalım!

44

Petiniz yaşlandığında sadece fiziksel değişiklikler değil, davranış değişikliklerini de fark edeceksiniz.

50

Doğru bilinen ve aksi ispatlanmadığı için hala geçerli sayılan çok sayıda bilgilerden bahsedelim.

56

Petlerimizin beslenmesinde doğru bilinen yanlışlara ve dikkat etmemiz gereken noktalara bakalım.

62

Haydi köpeklerle ilgili merak edilen birçok soruya hep birlikte cevap bulalım!

74

Kum kabıyla ilgili kedilerin mi yoksa bizim mi sorunumuz var? Problemin altında yatan pek çok neden var...

76

Bir sivrisineğin ısırığından ne olur ki? İster inanın ister inanmayın, ama petinizin ölümüne tek bile sebep olabilir.

PURINA®
PRO PLAN® VETERINARY DIETS

İMMÜN SİSTEM VE GASTROİNTESTİNAL SAĞLIĞIN DESTEKLENMESİ İÇİN ÖĞÜNÜNE FORTIFLORA® EKLEYİN

Tüm yaştaki kedi ve köpekler için probiyotik

Enterocccus faecium SF68 kapsüllenmiş canlı mikroorganizma içerir. Bağırsak sağlığını ve dengesini desteklemeye yardımcıdır.

PURINA

Kars'ta köpek ile iki kedinin dostluğu şaşırtıyor

Kötek köyünde birlikte gezen kediler ile köpeğin renkli görüntüleri insanların da dikkatini çekiyor. Köpeğin sahibi Salih Irgalı, kediler ile köpeğin bu dostluğunu görenlerin çok şaşırdığını söyledi. Sevimli dostların birbirlerinden ayrılmadığını ifade eden Irgalı, "Kedilerimizin kangal köpeğiyle olan dostlukları çok güzel. Köpeğimiz kedileri o kadar seviyor ki onlarla oynamadan duramıyor. Kediler de kendilerine sevgisini sunan köpeğin bir an olsun yanından ayrılmıyor." diye konuştu.

Simple Solution

SIMPLE SOLUTION

LEKE VE KOKU GİDERİCİLER

Evcil hayvanlar ve çocuklar için güvenli ev temizliği!

@simplesolutiontr

KUZEYPET

BOLU'DA BÜFENİN ÇATISINDA SIKIŞAN 3 YAVRU KEDİ CEP TELEFONUNDAN AÇILAN KEDİ SESİYLE KURTARILDI

Bolu'da itfaiye ekipleri, bir büfenin çatısında mahsur kalan 3 yavru kediyi, cep telefonundan açtıkları kedi sesi ile kandırarak dışarı çıkmalarını sağladı. Tabaklar Mahallesi Şenel Sokak'ta bir büfenin çatısında kedi yavruları gören vatandaşlar, Bolu Belediyesi itfaiye ekiplerine bildirdi. Olay yerine gelen ekipler, çatıdaki 3 yavru kediyi yakalamak için ilginç yöntemlere başvurdu. Bir itfaiye erinin cep telefonundan kedi sesi açmasıyla yavru kediler çatının uç kısmına kadar geldi. Ekiplerin yakaladığı yavru kediler, annelerinin yanına bırakıldı. Anne kedinin çalışmalar sırasında sürekli ekiplerin yanında dolaşarak yavrularının kurtarılmasını beklediği görüldü.

affinity

ADVANCE

ACTIVEDEFENSE

with SCIENTIFICALLY PROVEN
Vitamins & Natural Polyphenols

Türkiye Distribütörü
www.petgarden.com.tr

/AffinityAdvanceTr /AdvanceTurkiye

www.advanceturkiye.com

PET GARDEN

İzmir'de salgın sürecinde sokak hayvanlarına yaklaşık 110 ton mama bırakıldı

Salgın tedbirleri kapsamında uygulanan sokağa çıkma kısıtlamalarında sokak hayvanlarının aç ve susuz bırakılmaması için İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ekiplerinin yürüttüğü çalışma devam ediyor. Kentin 30 ilçesinde sahipsiz köpek ve kedilerle meydan ile parklardaki kuşları, belirlenen noktalara bırakılan mama ve yemlerle besleyen ekipler, kenti çevreleyen kırsal bölgelerde yaşayan yabani atları da unutmadı. İl Tarım ve Orman Müdürü Özen, tam kapanma günlerinde de sokak hayvanları için mesaiye devam ettiklerini belirtti. Müdürlük olarak 60 araç ve 150 personelle hayvanları beslediklerini kaydeden Özen, "Malum 17 Mayıs'a kadar sürecek bir kapanmanın içindeyiz. Valimiz Yavuz Selim Köşger'in talimatıyla bu beslemelerimiz devam edecek. Geçen yıl marttan bu yana 110 tonun üzerinde mama dağıttık." diye konuştu. Sokak hayvanlarını besleyen çok sayıda hayvanseverin tam kapanma sürecinde sokaktaki canların ne olacağından endişe duyduğunu dile getiren Özen, "Vatandaşlarımızın gözleri arkada kalmasın. Bütün canlılarımızı beslemeye devam ediyoruz." dedi. Özen, bu süreçte yem ve mama satan yerlerin de kapalı olduğunu, mama tedariki konusunda sıkıntı yaşayan hayvanseverlerin Tarım ve Orman müdürlükleriyle irtibata geçebileceğini kaydetti.

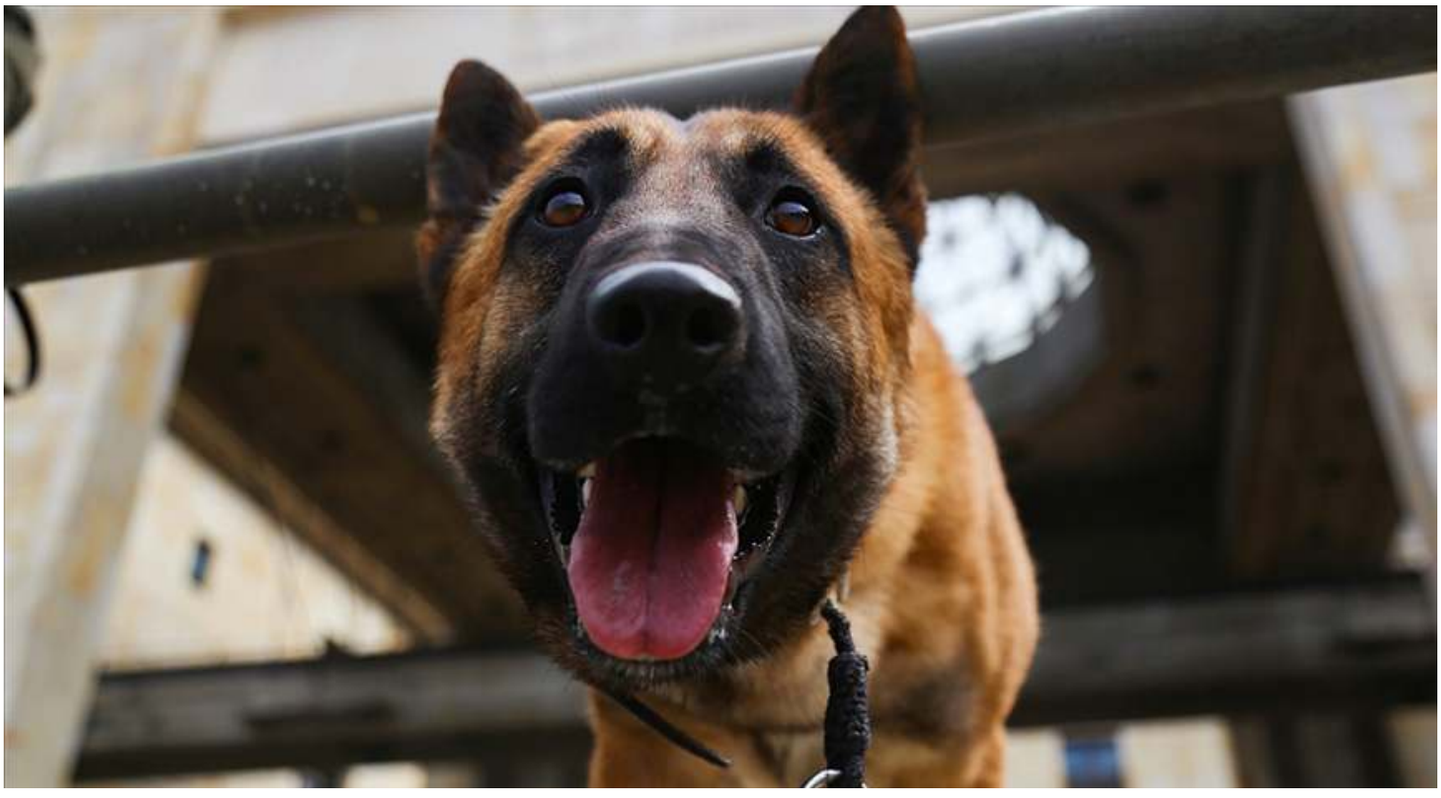
ÇÜNKÜ HAYAT, ONLARLA GÜZEL!

Elanco olarak; onlara daha sağlıklı ve mutlu bir yaşam sunabilmeniz için, kapsamlı ve değer katan ürün portföyümüzle daima yanınızdayız.

PM-TR-21-0062

Bayer Animal Health is now part of Elanco™

TAYLAND'DA 'DETEKTÖR KÖPEKLER' KOVİD-19'LA MÜCADELE KAPSAMINDA GÖREVE BAŞLADI

Bangkok Chulalongkorn Üniversitesi Veterinerlik Fakültesi araştırmacılarınca eğitilen köpeklerin, Kovid-19 hastalarının vücutlarından salgılanan bir kokuyu tespit edebildiği belirtildi. Kovid-19 hastalarının koltuk altlarından alınan binden fazla ter örneği kullanılarak eğitimleri tamamlanan detektör köpeklerin, hastaların tespitinde yüzde 95 başarı oranına eriştiği kaydedildi. Araştırmacılar, detektör köpeklerin büyük pazarlar, kalabalık gecekondu bölgeleri ve inşaat şantiyeleri gibi kontrolsüz insan trafiğinin yoğun olduğu yerlerde Kovid-19'un hızlı tespitinde yardımcı olacağını belirtti. Mobil test araçları içerisinde görev yapacak köpeklerin güvenlik amacıyla kişiler ile temasına müsaade edilmeyeceği, sadece korumalı örnek kaplarında toplanan ter örneklerini koklayarak tespit yapacakları aktarıldı. Finlandiya, Birleşik Arap Emirlikleri, Almanya ve Hindistan'ın da aralarında bulunduğu bazı ülkeler, Kovid-19 hastalarının tespitinde özel köpeklerden faydalanmaya başlamıştı.

ferplast
new pet generation

Kendi evi
gibisi yok!

Yeni Ferplast Jet 10 Taşıma Çantası ile konforlu ve güvenli yolculuklar dileriz!

- Şeffaf kapısı ve hava sirkülasyonu sağlayan orijinal tasarımıyla konforlu bir alan sunar.
- Renkli klipsleriyle şık bir görüntüye sahiptir.
- Max. 5 kg ağırlıktaki kedi ve minyatür köpek dostlarımız için uygundur.

Jet 10
Taşıma Çantası

47x32x(y)29 cm

Minyatür köpek ve kediler için uygundur

ferplastturkiye ferplastturkiye

KUZEYPET

SOSİS, SALAM VE SUCUĞA DİKKAT!

LEZZETLİ Mİ LEZZETLİ hem evdeki petlerimiz hem de özellikle sokak hayvanları için çokça tercih edilen bu üçlüye dikkat! Uzmanların çok büyük bir ricası var; bu ürünlerden hayvanları uzak tutun! Bu gibi ürünlerin hazırlanması esnasında nitrat ve nitrit gibi maddeler de rol oynar. Bu iki maddenin kedi ve köpeklerde zehirli özellikte olduğunu vurgulamalıyız. Bir- iki taneden belki sorun olmaz ama fazla miktarda bu ürünleri yiyen hayvanlarda uzun vadeli organ bozuklukları meydana gelebilir.

ROYAL CANIN®

NEGATİF GIDA REAKSİYONLARINI DİYET İLE ÇÖZÜN

Dermatolojik rahatsızlıklar için
özel geliştirilmiş beslenme çözümleri

HİDROLİZE PROTEİN
Gıdanın hipoalerjenik olmasını sağlamak için düşük moleküler ağırlıklı hidrolize protein.

SİNDİRİM SAĞLIĞI
Dengeli bir sindirim sistemini destekleyecek besinler.

DERİ BARİYERİ
Mükemmel deri sağlığı için, derinin doğal koruyucu tabakasına destek olacak şekilde formüle edilmiştir.

EPA/DHA
Sağlıklı bir sindirim sistemi ve deri için yağ asitleri.

- Negatif gıda reaksiyonlarının yönetimi için hidrolize protein ihtiva eder.
- Deri bariyerini en kısa sürede yeniden tesis edebilmek için uygun oranda Omega6/Omega3 esansiyel yağ asidi içerir.
- Tam mama formülü sayesinde alerjik bünyeli kediler için uzun süreli beslemeye uygundur.
- Formülü Eliminasyon diyeti için uygundur ve alerji kaynağına göre tedavinin şekillendirilmesinde avantaj sağlar.

/RoyalCaninTurkiye /RoyalCaninTR

www.royalcanin.com.tr

Yatağım al senin olsun!

Eğer koca bir köpeğiniz yoksa, büyük ihtimalle ona koyduğunuz yasaklar da yoktur. En sevdiğiniz pikeleri serdiğiniz yatağınıza çıktığı zamanlarda bile!

KÖPEK BESLENEN EVLERDE belli kurallar vardır.Boyutu, ırkı ne olursa olsun, köpekler evin her köşesinde, istediği her yerde rahatlıkla dolaşabilir. Onlar için yasak diye bir kelime yoktur! Hatta yatakta sahibiyle bile uyuyabilirler. Her ne kadar hayvan sahipleri onlarla uyumayı sevse de; araştırmalara göre, ne yazık ki tüylü dostlarıyla yatağını paylaşan kişilerin sayısı azalmış durumda. Bunun nedeni ise; birçok insanda gelişen alerji durumu ya da şaşıracaksınız belki ama evli çiftlerin eşlerinin buna izin vermemesi. Eşleri izin vermediği için köpeklerini yatağa çıkaramayan hayvanseverler evlenecek çiftlere eşleriyle bu konuyu konuşmaları uyarısında bulunuyor.

Dostunuzun Vücuduna Artılar Ekler!

OptiBiomega Salmon Oil *Omega 3 ve Omega 6* yağ asitleri, **OptiBiomega Omega+** ise *Omega 3 ve Omega 6* yağ asitlerine ilave *vitaminler ve çinko* içeren sıvı besin takviyesi olarak küçük dostlarınız için özenle formüle edilmiştir.

/ÇizgiBey

Algı ⊕ ⊕ Cilt

Bağışıklık ⊕ ⊕ Kürk

Enerji ⊕ ⊕ Sağlık

OptiBiomega Omega+ yaşlı veya hastalık ve travmalardan güçsüz düşmüş kedi ve köpeklerde kullanabilirsiniz. Vitamin ya da doymamış yağ asiti eksikliklerinden kaynaklanan belirli deri ve tüy bozukluklarının tedavisinde ve önlenmesinde yardımcıdır.

OptiBiomega

Mar Kimya Veteriner Hizmetleri Hayvan İlaçları Hayvancılık İth. İhr. Paz. San. Tic. Ltd. Şti.
10036 Sk. No:11 İTOB OSB Menderes / İZMİR | info@markimya.com | www.markimya.com

www.biopetactive.com

Her şeyin fazlası zarar!

Bizler için olduğu kadar hayvanlar için de önemli bir besin maddesi olan muz; B6 vitamini ve eriyebilir lifler açısından zengindir.

YETERLİ MİKTARLARDA tüketildiğinde kolon kanseri, göğüs kanseri gibi hastalıkları engellediğine inanılan muz; C vitamini, manganez, potasyum ve daha birçok mineral açısından mükemmel bir kaynaktır. Muzun bizim için zararsız olduğu aşikâr, peki ya köpekler? Her ne kadar etçil olsalar da, köpekler de meyve tüketmeye bayılırlar. Yeter ki miktarına dikkat etsinler. Muz da, tüketimine dikkat edilmesi gereken meyveler arasında yer alıyor. Aşırı miktarda muz tüketimi köpeklerde bağırsak problemlerinden tutun da sindirim problemlerine kadar birçok rahatsızlığa neden olur. Eğer her muz yediğinizde gözünüzün içine bakan bir köpeğiniz varsa; kabuklarını soyarak bu vitamin deposunu onunla paylaşabilirsiniz. Hatta, dilimleyerek üzerine en sevdiği fıstık ezmesinden sürerek daha lezzetli hale getirebilirsiniz.

Not: *Büyük ya da orta ırk köpeğinize bir ya da iki tane, küçücük minicik köpeğinize ise yarım muz yeterli olacaktır.*

BIO NATURE MAGELA

Doğal olarak güvendeler!

Neem Oil Palmorosa Oil Lavender Oil

Kedi ve köpekler için bitkisel yağların karışımı ile hazırlanmış damlatma çözeltisidir.

- Evcil dostunuzdaki kötü kokuyu giderir.
- Tüylerin daha parlak görünmesini sağlar.
- Deriyi nemlendirir.

İçeriğindeki;

Neem ekstrakt (Margosa) cildteki kuruluğu giderir ve tüylere parlaklık verir. Aynı zamanda Neem ekstrakt doğal bit, pire uzaklaştırıcı olmasıyla bilinir.

Palmarosa ve Lavanta yağı ise doğal koku verici aromatik maddelerdir.

İzopropil miristat yumuşatıcı özelliğine sahiptir.

100% NATURAL ACTIVE INGRE-DIENTS

%100 Doğal Aktif Bileşenlerden Üretilmiştir

/ÇizgiBey

Mar Kimya Veteriner Hizmetleri Hayvan İlaçları Hayvancılık İth. İhr. Paz. San. Tic. Ltd. Şti.
10036 Sk. No:11 İTOB OSB Menderes / İZMİR | info@markimya.com | www.markimya.com

BIO PetActive

www.biopetactive.com

PRATİK LEZZET

BİR KÖPEĞİN YAZ GECESİ RÜYASI

Daha haziranın başındayız ama hava şimdiden çok sıcaaaaak! Özellikle kürkü bir karış patili dostlarımız için bu eziyete bir çare bulunmalı. Sıcağa karşı en iyi çare ise tabi ki dondurma!

MALZEMELER:

• Dilimlenmiş yarım muz (ne kadar olgunsa o kadar iyi)

• Rendelenmiş ya da püre haline getirilmiş küçük bir elma,

• Bir tutam tarçın

• Tercihe göre püre haline getirilmiş ananas, mango, ahududu veya çilek

• Laktozsuz süt (en uygunu pirinç veya Hindistan cevizi sütü)

YAPILIŞI:

• Elinizdeki meyveleri rondo yardımıyla püre haline getirin. Rondonuz yoksa her meyveyi köpeğinizin boyutuna göre minik minik küpler haline getirebilirsiniz.

• Meyvelere laktozsuz sütünüzü ve bir tutam tarçını ekleyip iyice karıştırınız.

• Karışımınızı dondurma kalıplarına ya da buz küpü kalıbına döküp dondurun.

• Dilerseniz dondurma çubuğu niyetine birer ödül çubuk kullanarak, patinizin dondurma keyfini ikiye katlayabilirsiniz.

• Ödül dondurucuda 6 aya kadar saklanılabilir ama siz yine de fazla bekletmeyin. Afiyet olsun.

KEDİLER GERÇEKTEN 9 CANLI MI?

Özellikle hava ısındıkça, kedilerin hormonları da yükseliyor, mutlaka dışarı çıkmak istiyorlar. Bu dönemde veteriner hekimlerin kliniklerine günde en az bir tane balkondan atlayan, çatıdan veya ağaçtan düşen kedicikler geliyor çünkü şanssız olan kediler bacaklarını kırarlar, kafa travması yaşarlar. Gözünden veya damağından zarar gören o kadar çok hasta var ki... Yani veteriner hekimlere sorarsanız kediler hiç 9 canlı falan değil.

Siz de eğer yüksek yerde yaşıyorsanız, balkonunuzun kenarına ip ya da file gibi bir şey takmaya çalışın. Kediler ya bir kuşun peşine ya da karşı cinsin kokusunu hissederek hiç düşünmeden atlama gafletinde bulunabilirler.

ADVANCE

affinity

SALMON · SALMÓN

RICE · ARROZ · RIZ · RISO

OMEGA 3 & 6

ANIMAL **MONOPROTEIN**

Türkiye Distribütörü
www.petgarden.com.tr

/AffinityAdvanceTr /AdvanceTurkiye

www.advanceturkiye.com

PET GARDEN

Kedilere ve köpeklere kemik suyu verilebilir mi?

HEM KEDİLERE HEM DE KÖPEKLERE 2-3 günde bir, rahatlıkla verilebilir. Kollajen yapılarıyla ilgili bağırsaklarda çok ciddi faydalarını görebileceksiniz. Bağırsak bütününün ve bağırsaktaki mukozal bariyerin koruyucu etkisi var.

MONGE

La famiglia italiana del pet food

Monge Grup İtalya’nın en büyük kedi ve köpek maması üreticisidir.
Her besin ihtiyacını karşılayan ürünleri ile hayvan sağlığını korumayı kendine misyon edinmiştir.

Monge Natural Superpremium

BWild FEED THE INSTINCT

VetSolution

MADE IN ITALY

NO CRUELTY TEST

PRATİK LEZZET

KEDİ DONDURMASI

Havalar ısındıkça kedilerimizi lezzetli bir atıştırmalıkla hem serinletebilir hem de eğlendirebiliriz. Üstelik yapımı da çok kolay!

MAZLEMELER:

- *1 kutu ton balığı (light, yağsız)*
- Biraz su
- *Buz küpü kalıbı*

YAPILIŞI

- *Ton balığımızı içme suyuyla iyice yıkayıp, yağdan mümkün olduğu kadar arındırırız.*
- En son suyu tamamen süzmemize gerek yok; yıkadıktan sonra balık ıslak kalırsa donması daha kolay olur.
- *Balığa bir çay bardağı kadar su ekleyin.*
- Kedinizin ağız tadına göre, dilerseniz ödülü bu şekilde de dondurabilirsiniz ya da balıklı suyu bir rondoyla karıştırıp püre kıvamına getirebilirsiniz.
- *Karışımınızı buz küpü kalıbına yerleştirin (balık şeklindeki buz küpleri kediler için eğlenceli olur.)*
- İsteyen her kalıbın ortasına minik bir kedi ödülü de yerleştirebilir. (Kalori hesaplamayı unutmayın!)
- *Derin dondurucuda beklettiğiniz ödülleri, 6 aya kadar saklayabilirsiniz.*

BİLGİ PAYLAŞTIKÇA GÜZEL:

TuVECCA Halk Sempozyumu ardından

Geçtiğimiz ay dergimizin de katkılarıyla gerçekleştirilmiş olan “Veteriner Hekimden Tavsiyeler Bir Halk Sempozyumu” etkinliğini kaçırdıysanız, hiç üzülmeyin. Tüm ayrıntılar bizde!

Ülkemizde son yıllarda yaşamı paylaştığımız can dostlarımızın sağlık problemlerinin artışına dikkat çeken Acil Veteriner Hekimler Derneği, dergimizin sponsorluğunda geçtiğimiz ay iki gün süren, bilgi dolu bir sanal halk sağlık sempozyumu gerçekleştirdi.

Acil müdahale hayat kurtarır

Dernek Başkanı Veteriner Hekim Cenk Süer, veteriner hekimleri ve hayvan sahiplerini birleştiren bu güzel sempozyumun önemini vurguladı: “Biz Veteriner Hekimler olarak her zaman siz hayvanseverlerin ve hayvan dostlarımızın yanında olmaya çalıştık ve sizlere tüm gücümüzle destek vermeye devam ediyoruz. “Lakin öyle zamanlar oluyor ki özellikle; zehirlenme, kanama, trafik kazaları vb. acil durumlarda ne yapacağımızı bilmek ve ilk müdahaleyi doğru ve zamanında yapmak hayati önem taşıyor. Çünkü hepimizin bildiği gibi Acil Müdaha-

le Hayat Kurtarır. Bu amaçla yola çıkan Acil Veteriner Hekimler Derneği kısa adı ile TuVECCA olarak sizlere konuyu biraz daha genişletip kedi ve köpeklerin evdeki yaşamları, beslenmeleri, eğitimi gibi çok sık merak edilen konuları içeren dopdolu bir eğitim dizisi hazırlamayı amaçladık."

Sempozyumda ayrıca ülkemizi olduğu gibi tüm dünyayı da her yönü ile olumsuz etkileyen COVID-19 Pandemisinin evcil dostlarımızdaki etkisi, bulaşıcılığı ve hayatımıza olan etkileri gibi konularda birbirinden değerli uzmanlar tarafından önemli bilgiler verildi ve paylaşımlar yapıldı.

İki günlük bilgi dolu program

Katılımın tamamen ücretsiz ve ilgilenen herkese açık olan sempozyumu, hayvanseverler TuVECCA'nın sosyal medya hesaplarından (Youtube, Instagram ve Facebook) canlı olarak takip edebildi. Kaçırdıysanız üzülmeyin, dergimizin tüm kongreyi kapsayan ayrıntılı özeti yanı sıra, TuVECCA'nın Youtube kanalından da etkinliği tekrar izleyebilirsiniz.

Programın ilk gününde Prof. Dr. Zeynep Pekçan ve Prof. Dr. Kerem Ural hayvanseverlerin karşısındaydı. İki uzman konuşmacı, "Acil Durumda Neler Yapmalıyız, Ne-

Sempozyumun amacı, hayvanseverlerin doğru bilgiyi, doğru yerden, doğru kişiden öğrenmesiydi.

ler Yapmamalıyız? Balkondan Düştü, kesik oldu, kriz geçiriyor...”,”Yaşlanan Hayvanlarda bizi neler bekliyor? Osteoartrit, alzheimer, katarakt...”, Pandemi- Veteriner Hekim-Pet Hayvanları: Enine Boyuna” ve “Pet Hayvanlarda Beslenme Tuzakları- Fabrika Ayarlarına Geri Dönüş” başlıklı konularla katılımcılara önemli ipuçları verdi.

İkinci gün ise Veteriner Hekim Tarkan Özvardar, Kimler Köpek Sahiplenmeli, Tuvalet Eğitimi, Köpeğin Lideri Olabilir Misiniz, Covid-19 Detektör Köpek Projesi, Sık Rastlanan İstenmeyen Davranışlar, Beslenme Nasıl Olmalı ve Sokak Hayvanları başlıklı projelerini sunarken Veteriner Hekim Ebru Yalçın, Eyvah! Kedim Kum Kabı Dışına Yapıyor ve Kedilerim Neden Kavga Ediyor adı altında iki önemli konuya değindi.

Sunumlar arasında ise etkinlik sponsorlarının videoları, etkinliğe renk katarak, patili dostlarımızın her daim yanında olan hayvanseverlerin ve uzman bilgileriyle sağlıkları için uğraşan veteriner hekimlerin önemini öğrenme fırsatını bulabildik.

TUVECCA KONUŞMACILARINI TANIYALIM

Değerli bilgilerini Acil Veteriner Hekimler Derneğinin düzenlediği sempozyum aracıyla bizimle paylaşan veteriner hekimleri yakından tanıyalım.

1

PROF. DR. ZEYNEP PEKCAN

1998 yılında Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden mezun olan Zeynep Pekcan, Ankara Üniversitesi'nde 2000 yılında doktorasına başlayıp 2005 yılında tamamlayarak "Veteriner Cerrahi" alanında doktor ünvanını almıştır. 2000 yılında Utrect/ Hollanda, 2009 Wroclaw/ Polonya ve 2011 yılında Münich Ludwig Maximillan Üniversitesi Veteriner Fakültelerinin cerrahi kliniklerinde davetli öğretim üyesi olarak araştırma ve incelemelerde bulunmuştur. 2012 yılında Doçent, 2017 yılında Profesör ünvanı almıştır. Veteriner genel cerrahi, anestezi, nöroloji, ortopedi, göz hastalıkları ve diş hekimliği konusunda çok sayıda atıf alan ulusal ve uluslararası araştırma makaleleri, veteriner cerrahi alanında ders kitabı olarak okutulan kitaplarda bölüm yazıları bulunmaktadır. Ulusal ve uluslararası birçok kongrelere katılmıştır. Veteriner cerrahi, acil hekimliği ve anestezi alanında pek çok kongre ve kurslarda davetli konuşmacı olarak üniversite dışında da eğitim faaliyetlerine katkı sağlamıştır. Her yıl Türkiye'nin pek çok şehrinde düzenlediği seminerlerle veteriner hekimlerin eğitimine katkı sağlamaya ve kliniklere danışmanlık yapmaya devam etmektedir. Halen Kırıkkale Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Evli ve bir çocuk sahibi olup, Oreo adında bir köpeği bulunmaktadır.

2

PROF. DR. KEREM URAL

2000 yılında Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinden mezun olan Kerem Ural, aynı üniversitenin İç Hastalıkları Anabilim Dalında 2006 yılında doktora eğitimini tamamladı. Mezun olduktan sonra tecrübelerini akademik kariyerine aktarmak üzere Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Veteriner Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalında göreve başladı. Günümüzde halen Adnan Menderes Üniversitesinde Veteriner Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanı olarak görev alan Kerem Ural, can dostlarımız konusunda birçok yeniliğe, buluşa, araştırmaya imza attı. Baharatların modern tıbba veteriner hekimliğe tedavi amaçlı olarak nasıl uyarlanabileceğini yıllar önce araştırmaya başladı. Besinsel kaynaklı içeriği tamamen baharatlardan oluşan bir ürün geliştirerek veteriner kliniklerinde değişik hastalıkların tedavisinde başarı ile kullanılmasını sağladı. Patilerin sağlığı için geliştirdiği ürünlerin yanı sıra veteriner hekimler için yazdığı çok sayıda eğitim kitapları, veteriner hekimlik ve halk sağlığı açısından büyük önem taşır.

3 VETERİNER HEKİM TARKAN ÖZVARDAR

Köpek Kolejinin kurucusu, köpek davranış ve eğitim uzmanı olan Tarkan Özvardar 1973 İzmir Karşıyaka doğumludur. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi mezunu olup, 1992 yılından bu yana köpek eğitimi ve rehabilitasyonu ile köpeklerde davranış problemlerine yönelik çalışmaktadır. 8 yıldır da kedi davranışları üzerine çalışmaktadır. Aldığı derecelerine ek olarak Rhino isimli Border Collie köpeği ile frizbee alanında Guiness Dünya Rekorunun sahibidir. Ayrıca Ankara Üniversitesi ile Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) öncülüğünde yürütülen, corona virüsünü teşhis edebilen dedektör köpek yetiştirilme projesinde önemli katkılarda bulundu. Başarılı eğitim süreci sayesinde köpeği Zippo, corona virüslü maskeyi saniyeler içinde bulur. Sokaktan kurtardığı 12 mix ırk köpeğin yanı sıra, Queen, Axel, Zippo ve Pepsi isimlerinde 4 Border Collie ırkı, bi-Pacman Versus Gravity isimli Malinois ırkı köpeği ve yine sokaktan kurtardığı 10 kedisi bulunmaktadır.

4

PROF. DR. EBRU YALÇIN

Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesinden 1997 yılında aldığı lisans diploması ve 2004 yılında kazandığı doktora unvanı ardından Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesinde kalarak kariyerini İç Hastalıkları Anabilim Dalı öğretim üyesi olarak devam ettirdi. Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesinde Davranış Bozuklukları Kliniği yöneticiliği yapmaktadır. Uzmanlık alanı olan kedi ve köpeklerin davranış bozukluğu ile sindirim sistemi hastalıkları konuları hakkında birçok kongrede konferanslar verdi, ulusal ve uluslararası etkinliklerin düzenleme kurulunda görev yaptı. Ayrıca geleceğin veteriner hekimleri için lisans ve lisansüstü düzeyde çok sayıda ders vermektedir. Bilimsel projeler kapsamında birlikte ilköğretim okulları ile ilgili birçok sosyal sorumluluk projesinde görev almış, 2014 Uludağ Üniversitesi Proje Ödülünü almıştır.

Acil durumlarda neler yapmalıyız neler yapmamalıyız?

Balkondan düştü, kesik oldu, kriz geçiriyor... Patili dostlarımızın başına gelen talihsiz olaylara hazırlıklı olalım!

Hiçbirimiz acil durumlarda hazır değiliz. Bir anda ortaya çıkar ve bizi hazırlıksız yakalar, acil durumlar asla "geliyorum, hazır olun" demez. Bir canlının hayatta kalmasına aracılık etmek ve o canlının bizim katkılarımızla hayatta olmasını bilmek çok güzel bir duygudur. Sizin için en çok karşılaştığımız durumları on başlık altında derledim. Tabi bundan daha fazlası da var ama bu on konunun en önemli vakaları genel olarak kapsadığını umut ederim.

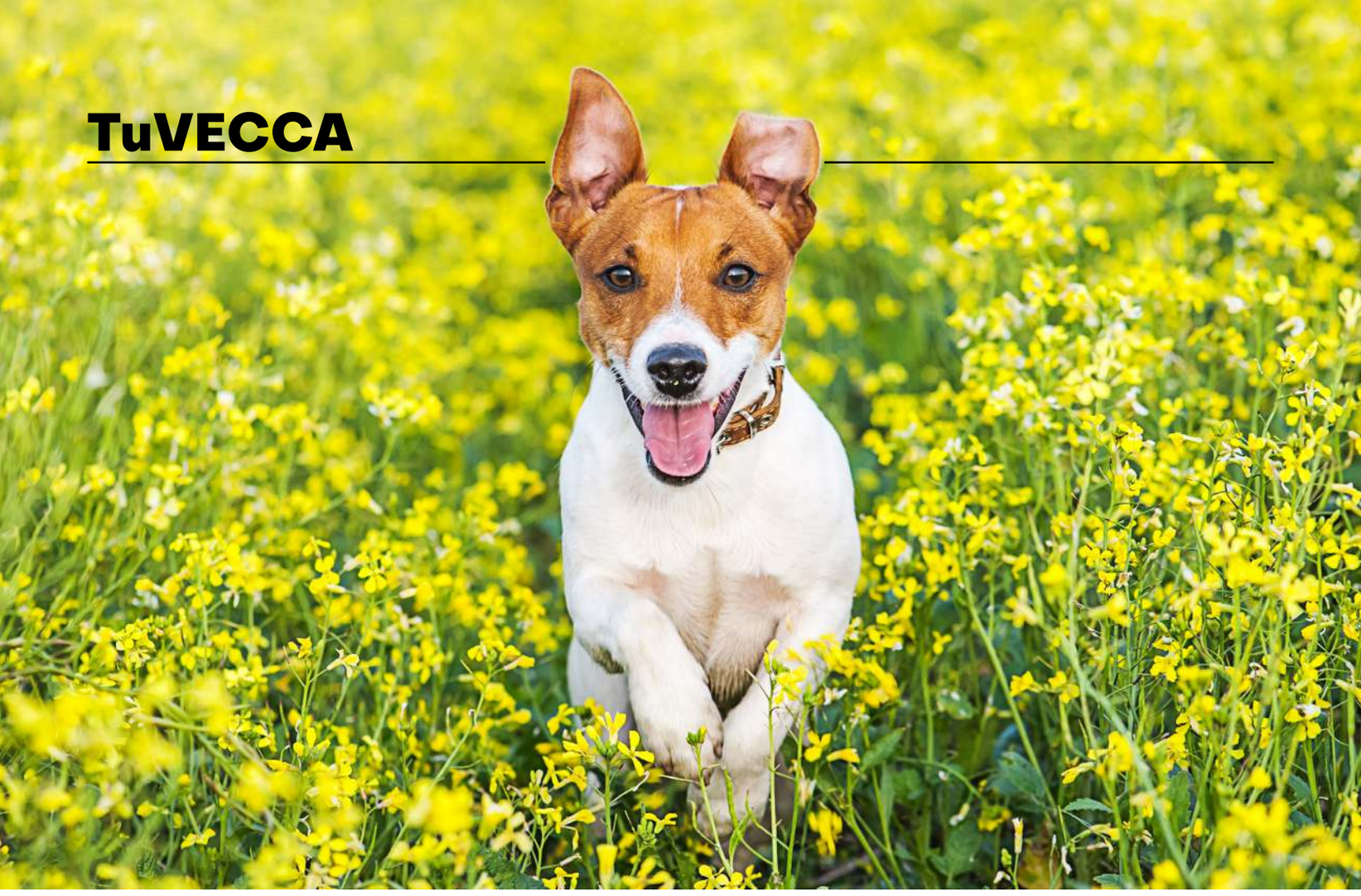
TRAVMALAR

Arabayla yolculuk sırasında önümüze aniden bir köpek çıktı. Böyle bir kaza sonucu yolun ortasında yatan ya da kaza ardından yol kenarında bulduğumuz köpeğin ayağı kırılmış olabilir, kafasından yaralanmış olabilir, herhangi bir yerinde kesik, kanama olabilir, böyle bir tabloya şahit olabiliriz. "Ben çarptım, hemen götüreyim" ya da "başka birisi çarptı ben ona hemen yardım etmeliyim" maalesef diyemeyiz çünkü bu hayvancağızın canı acıyor ve başına daha önce gelmemiş bir olay geldi, kısacası panik halinde. Siz bu hayvanın yanına gidip kucağınıza almaya çalışsanız sizi ısırabilir çünkü sizi tanımıyor. O yüzden ilk önceliğimiz kendi güvenliğimiz. Hayvanı taşımak için elimize kolumuza sağlam bir şekilde ihtiyacımız var. Peki böyle bir durumda ne yapabiliriz? Sorunun cevabını, yaralı hayvanların doğru kaldırılması ve müdahalesi ile ilgili ayrıntılı videoları ile birlikte TuVECCA'nın Youtube kanalındaki "Halk Kongresi 1. gün" videosundan izleyebilirsiniz.

MİDE ŞİŞMESİ VE DÖNMESİ

Eğer köpeğiniz yemekten hemen sonra fenalaşırsa, karın bölgesinde şişlik fark ederseniz ve kusmaya çalışır ama kusamazsa hiç vakit kaybetmeden hekiminizi arayın. Mide dönmesi çok ciddi bir acil durumdur, eğer köpeğinizde mide dönmesi varsa önünüzde beraber geçireceğiniz sadece 8 saatiniz kalmış demektir. Veteriner hekimlerin köpeğinizi ameliyata hazırlamak için de bir süreye ihtiyacı var o yüzden "bir takip edeyim, 1-2 saat sonra tekrar köpeğe bakıyım" deme lüksünüz yok. Petinizin karnı şişer, ileride ayağa bile kalkamaz ve bazen bu şişkinlik o kadar fazla olabilir ki, mide yırtılabilir. O yüzden hiç vakit kaybetmemelisiniz, olay gece olduysa nöbetçi bir klinik bulmalısınız.

SICAK ÇARPMASI

Sıcak havalarda araba içinde ya da gölgenin olmadığı yerde bırakılan hayvanlar sıcak çarpmasına maruz kalabilir. Hayvanlar hiçbir şartta arabada yalnız bırakılmamalı. Camı bir iki parmak indirseniz bile, dışarıda 35 derece olan havalarda arabada olan sıcaklık 58 derece olur ve böyle bir sıcaklığa hiçbir canlı dayanamaz.

Sıcak çarpasına maruz kalan bir hayvanda semptomlar:

- *Açık ağız ve sık soluma*
- *Ağızdan sürekli salya akışı*
- *Dişetlerinde ve gözlerde kızarıklık*
- *Baygınlık, titremeler ve koma*

Sıcak çarpması durumunda hayvan:

- *Hemen gölgeye alınmalı*
- *Su verilmeli*
- *Islatılmalı (soğuk su ile değil)*
- *Rüzgârlı ya da klimalı alana alınmalı*
- *Kasık ve koltuk altına buz kompres yapılabilir*
- *Mutlaka veteriner hekiminize başvurunuz.*

Hayvanın vücut ısısının düşürülmesiyle olay bitmiyor maalesef o yüzden veteriner hekimin müdahalesi önemlidir. İhmal edilmiş durumlarda mide kanamaları, böbrek başta olmak üzere organ yetmezliği gibi durumlarla karşılaşabiliriz.

EPİLEPSİ

Epilepsi hayvanlarda da var, hatta azımsanamayacak derecede fazla hayvanda mevcuttur. Ayrıca epilepsi hayvan sahiplerini acayip paniğe düşüren bir durum.
Sizi rahatlatmak adına şunu söyleyebilirim; epilepsi dediğimiz olay bir dakika içinde biter, çok nadir durumlarda iki dakika kadar sürebilir.

O yüzden panik yok, yapacağınız şeyler gayet basit:

• Kriz sırasında zarar verecek eşyaları uzaklaştırın.
• Hayvanınızla sakin sesle konuşun.
• Elinizi ağzına sokmayın. Merak etmeyin, dili boğazına kaçmaz.
• Mümkünse video çekin. Veteriner hekiminiz görmek isteyecektir.

Epilepsi krizi esnasında yapılması ve yapılmaması gereken şeylerle ilgili kareleri, TuVECCA'nın eğitim videosundan izleyebilirsiniz.

SÜT ATEŞİ

Küçük ırk hayvanlarda daha çok karşılaşıyoruz. Pomeranian, Chihuahua, Pincher gibi köpeğiniz varsa ve yavru sayınız fazlaysa süt emişinin fazla olmasına bağlı olarak hayvanınız süt ateşine yakalanabilir.

Bu acil durumun semptomları:

- *Yüksek ateş*
- *Bol salya*
- *Titreme, kasılma*
- *Ayağa kalkamama, yürüyememe*

Bu semptomların nedeni aslında fazla süt üretimine bağlı olan kalsiyum düşüklüğü. Hayvanınızı bu durumda görüyorsanız, hemen veteriner hekime götürün. Tek enjeksiyonla halledilebilecek, kolay bir vaka fakat hayvanınızı hekime götürmeyi ihmal ettiğiniz durumda ölmesine neden olacaksınız.

GÖZ ACİLLERİ

Veteriner hekimler göz travmalarıyla çok karşılaşıyor. Özellikle kediler kavga ederken birbirlerinin gözünü yaralayabilir. Ya da köpek kediye yaklaşırken, kedi köpeğin gözüne tırmık atabilir. Yüksekten düşen kedilerde göz travmaları meydana gelebiliyor, hatta ani görme kayıplarıyla bile karşılaşabiliriz. Hasta sahibi bir sabah kalkıyor, hayvanının görmemesini fark ediyor. Böyle durumlarda göz acil konusu oluyor.

Büyük travmalarda hayvanın gözü bile çıkabilir. Böyle durumlarda temiz ve mümkünse steril bir pamuğu bol suyla ıslatarak hemen hayvanın gözüne koymanız lazım çünkü bize gelene kadar geçen sürede göz kuruyup daha fazla zarar görebiliyor.

ZEHİRLENMELER

Etrafımızda çok fazla zehirli ilaç mevcut. Bu zehirli madde böcek ilacı, fare zehri, temizlik malzemeleri, kimyasallar, ilaçlar ve daha birçok şey olabilir. Her zehirlenmenin klinik semptomu farklı. Kimi vakalarda salya akışı, kusma, ishal varken kasılmalar, nöbetler, epilepsi benzeri krizler, koma ile de karşılaşabiliriz. Eğer zehrin ne olduğunuzdan şüpheleniyorsanız, o şeyi kutusuyla birlikte veteriner hekiminize götürüp tedavi için yol gösterebilirsiniz. Mesela korona döneminde hijyenimize hepimiz daha çok dikkat ediyoruz, evdeki temizlik malzemelerin sayısı arttı. Fakat özellikle kediler domestosun kokusuna ve tadına bayılıyorlar. Temizlik yaptığımız domestoslu kovayı ortada bırakırsak, kedi bunu yalayıp mide kanamasına bağlı kanlı ishal gibi klinik semptomlar yaşayabiliyor.

İDRAR YOLU TIKANIKLIĞI

En çok evde beslediğimiz kısır erkek kedilerde bu durumla karşılaşıyoruz. Hasta sahibi bunu kedisinin kum kabına gidip işeme pozisyonunu almasına rağmen işeyemediğini görerek fark eder. Kedi sürekli kaba gidip işemeye çalışmasına rağmen işeyemez. Bu problemin ortaya çıkmasının ilk gününden kedinizde kalıcı problemler ortaya çıkmaya başlar. Bir an önce veteriner hekiminize yetişmeniz lazım ki hayvancağız sağlığına kavuşsun.

FELÇ

Felç, yani aniden gelişen ayağa kalkamama durumu, insanlarda olduğu gibi hayvanlarda da gelişebilir. Bunun sebebi çoğunlukla boyun fıtığı, bel fıtığı ya da pıhtı atma gibi kalp problemi olabilir. Bu yine acil bir durumdur, hayvanı hemen veteriner hekime yetiştirmeniz gerekir, çünkü vakit kaybı iyileşmeyi çok geciktirir hatta engelleyebilir bile. Ne kadar erken getirebilirseniz iyileşme adına o kadar yararlı.

YAŞLANAN HAYVANLARDA BİZİ NELER BEKLİYOR?

Yaşlılık, bir hastalık değil, herkesin başına gelen fizyolojik süreçtir. Birçok değişiklik meydana gelir ama bilinçli sahiplenme, bilinçli bakım ve beslenme ile petlerimizin hayat kalitesini yükseltebiliriz.

Petiniz yaşlandığında sadece fiziksel değişiklikler değil, davranış değişikliklerini de fark edeceksiniz.

Beraber çok güzel vakitler geçirdik, çok güzel ortak paylaşımlarımız oldu, güzel zamanlar yaşadık. Ama eskiden çok cıvıl cıvıl, hareketli ufaklıklarımız artık o kadar da hareketli olmayabilir. Birtakım sorunlar yaşayabilirler. Hasta sahiplerinden en çok duyduğumuz şeyler, artık yaşlandı eskisi gibi oyun oynamıyor olur. Peki yaşlılık oyun oynamamak için bir sebep mi acaba? Yaşlanırken hastalıklardan dolayı birtakım sorunlar ortaya çıkabilir, bu bazen kolayca çözülebilen sorunlar hayvanların oynamamasına, koşmamasına sebep olur. Hep birlikte bu hayvanların neler yaşadığını ve hayat kalitelerinin yükseltilmesi adına neler yapabileceğimizi konuşalım.

Yaşlılığın belirtileri

Nasıl insanlarda kolajen yapının bozulması nedeniyle sarkmalar başlıyorsa, hayvanlarda da aynı şekilde kırışıklıklar mey-

dana gelir. Tabi tüylü oldukları için bunları biz pek göremeyebiliriz. Bunun yanı sıra tüylerde beyazlamalar oluyor. Yaş artıkça bu tür fizyolojik değişiklikler kaçınılmaz.

Bunun yanı sıra hastalık durumları da var; hayvanların oynamamasına, rahat koşamamasına sebep olan durumlar. Ama burada dikkat etmemiz gereken; hayvanların hareketlerindeki azalma yaşlılık belirtisi de olabilir, fiziksel bir rahatsızlığın dışarı yansıması da. Uyku düzeyinde değişiklikler meydana gelebilir; eskisinden daha çok uyuyor da olabilir ya da geceleri hiç uyumayıp tüm geceyi ayakta dolaşarak da geçirebilir. Bunun sebeplerine bakalım:

Gençliğinde yaşlanan kediler

Bu zamanlarda çok favori olan iki kedi ırkı var; Scottish fold ve British ırkları. Bu ırklar çok ağır abi kedileri; pek oyuncu değil, kendi kafasına göre takılıyor. Zaten hayvanseverlerin bu ırkı tercih etmelerinin nedeni, görünümleri yanı sıra fazla hareketli olmamalarıdır. Fakat bu ırkların o kadar çok problemi var ki, hekimleri sık sık ziyaret etmek zorunda kalıyorlar. Scottish foldlarda mesela kulaklarının minik olması bir kıkırdak bozukluğunun sonucudur. Fakat bu bozukluk sadece kulaklarla sınırlı kalmaz, aynı zamanda eklemlerde de ciddi problemlere yol açar ve bu da genç yaşlardaki hayvanlarda osteoartrite sebep oluyor. Kısacası, bu hayvanlar daha hareketsiz, çünkü eklemleri ağrıyor.

Demans oranı 8 yaşından büyük köpeklerde %28 iken, 12 yaşından büyük köpeklerde oran %68'dir.

Osteoartritis

Eklemlerde birtakım bozukluklar ve dejenerasyon. Semptomları ve verdiği ağrı tıpkı insanlardaki gibidir. Problem tek eklemde de olabilirken birçok eklemi etkileyebilir. Hayvan hareket etmek istemeyince kilo artışı meydana gelir. Kilo artışı ile eklemlere binen yük de artar. Kısacası bu bir kısır döngü. Hekiminiz önce petinizdeki osteoartritin sebebini araştıracak ve duruma göre size tedavi önerecek. Tedavi ilaçla da olabilir, ağrı kesici olabilir, fizik tedavi de olabilir ya da kilo verme önerisi de olabilir.

Katarakt

Özellikle yedi yaş üzeri köpeklerde görülen bir problemdir. Daha nadir olsa da kedilerde de bu problemle karşılaşabiliriz. Bu durumun sonucu görme bozukluğudur. Hayvan kendi ortamını bildiği için evdeyken bu durumu hiç fark etmeyebilirsiniz ama petinizin bilemediği bir ortama gittiğiniz zaman o nesnelere çarpabilir, merdivenden düşebilir ya da bir şeyin üstünden atlaması gerekirken düşebilir. Şüphelenip veteriner hekime başvurduğunuz zaman hekiminiz rahatça teşhis koyabilir.

Hastalığın ilerlediği durumda gözle de görülebilir belirtiler meydana gelir. Normalde her canlının gözbebeği siyahtır. Eğer petinizin gözbebeğinde bir matlık, bir beyazlama görürseniz katarakttan şüphelenebilirsiniz.

Yaşlanınca hayvanların işitme ve görme duyularını kaybetmesi normal bir durum değil; çözümü olan birer hastalıktır.

Alzheimer, demans veya kognitif bozukluk sendromu

Bu durumla yine kedilerde pek fazla karşılaşmıyoruz. Ne güzel ki, artık hayvan bakım bilinci daha iyi oldu. Ben daha gençken 10 yaşın üstüne çıkan hayvanlar yoktu ama şimdi kliniğimize 15, 17 yaşında hayvanlar geliyor. Ama bu da beraberinde birtakım problemler getiriyor. Özellikle kognitif bozuklukları farklı derecelerde karşımıza çıkıyor. Klinik semptom olarak ilk başta köpeklerde bir kafa karışıklığı oluyor. Eskiden çok oyun oynayan bir hayvanda isteksizlik meydana gelebilir. Çoğu hayvanın huyu değişir, geceleri uyumayıp evde amaçsızca dolaşabilir hatta eğitimlerini unutmuş olabilirler. Tabi bu semptomların birçok nedeni olabilir o yüzden demans tanımını yapmak ancak sizin ve hekiminizin iş birliği ile mümkündür.

Organ bozuklukları

Her organ yaşlanıyor. Organların doğru çalışıp çalışmadığını tespit etmek amacıyla petinizi sık sık check-up'lara götürmelisiniz. Kedilerde özellikle böbrek yetmezliği, köpeklerde ise karaciğer yetmezliği karşımıza çıkar. Karaciğer ve böbrek kontrolleri altı yaşın üzerindeki hayvanlarda senede bir, 10 yaşın üzerindeki hayvanlarda altı ayda bir yaptırılmalı. Organlardaki sorunları zamanında teşhis edersek, ciddi bozukluklar meydana gelmeden durumun önüne geçebiliriz. Unutmayın, erken teşhis hayat kurtarır.

Yaşlı hayvanlarımızda bizlere düşen, refah düzeylerini artırmak için elimizden geleni yapmak olmalıdır.

Tümör/kanser

Branşım veteriner cerrah olunca, çok fazla kanser vakasıyla karşılaşıyorum. Yaşam standartlarımız, hava kirliliği ve birçok sebepten ötürü insan ve hayvanlardaki kanser vakaları çağımızda artış gösterir. Yaşlı hayvanlarda ölüm nedeninin %28-42 si tümör kaynaklıdır. Tümörler çok çeşitlidir. İyi huylu/kötü huylu; lokal/yaygın; her organda yerleşebilen, türüne/tipine ve yerine göre semptomu farklı olan birçok tümör mevcuttur.

Kalp hastalıkları

Kalp problemleri hem kedi hem de köpeklerde azımsanamayacak derecede karşımıza çıkar. Yaşlı hayvanlarda ölüm nedeninin %24-32 kalp yetmezliğidir. Hayvanlardaki belirtiler çabuk yorulma, öksürük, geceleri uyumama, güç ve karından destekli soluk alma. Petinizde böyle belirtiler fark ederseniz bir kalp check-up yaptırmanızda fayda var.

Ağız ve diş problemleri

Gençken de meydana gelebilen diş problemleri, hayvanın yaşı ilerledikçe daha sık ortaya çıkar. Ağız bakımı aynı bizde olduğu gibi hayvanlarda da yapılması gereken bir durum. Eğer ağız bakımı ihmal ediliyorsa;

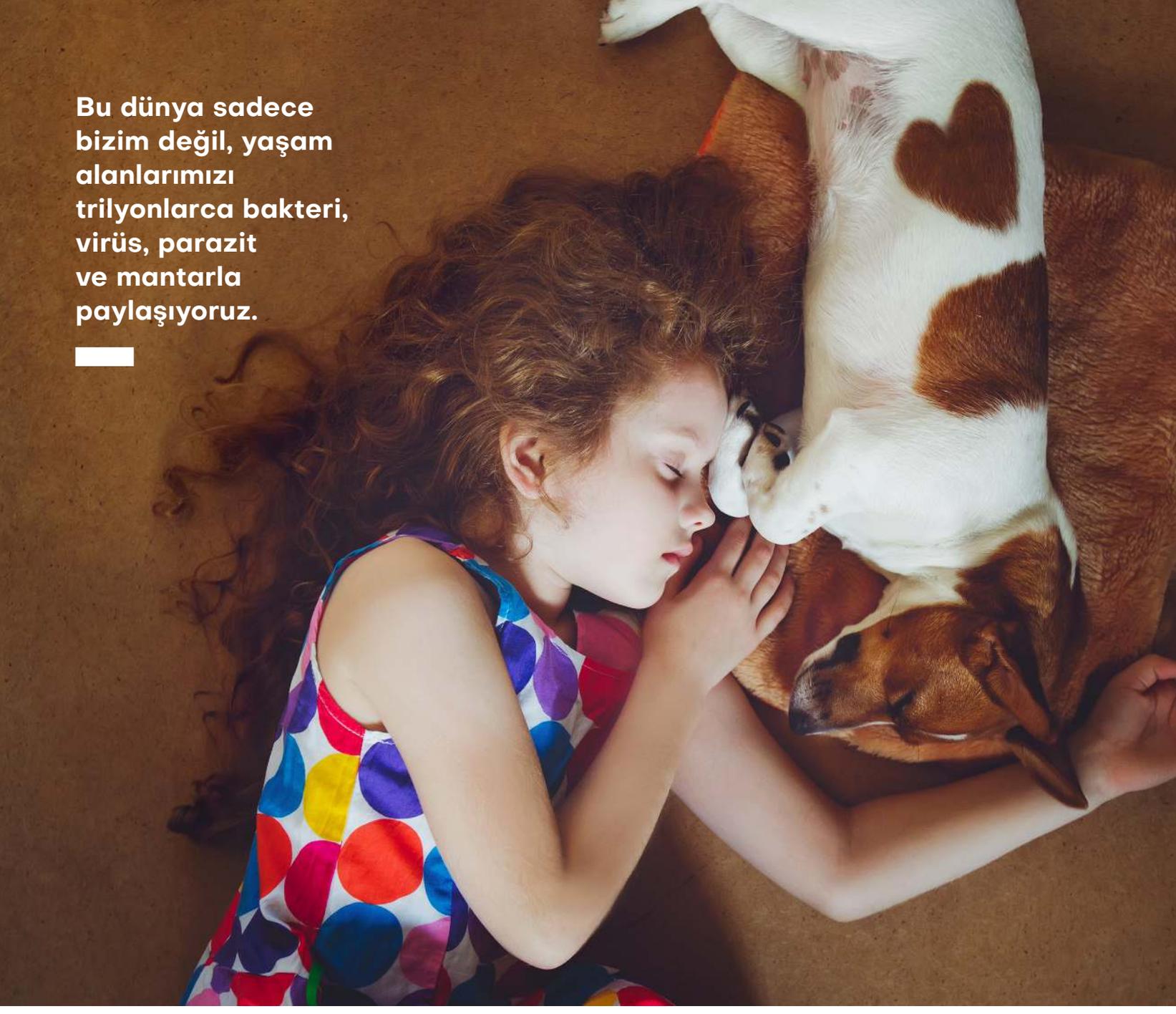
- Ağız kokusu
- Dişeti problemleri
- Diş taşı
- Dişlerin sallanarak düşmesi

ile karşılaşabiliriz.

Enine boyuna; “pandemi, veteriner hekim, pet hayvanları”

Bilinç dışı bilgi kalıplarına son vermemiz gerekiyor! Doğru bilinen ve aksi ispatlanmadığı için hala geçerli sayılan çok sayıda bilgilerden bahsedelim.

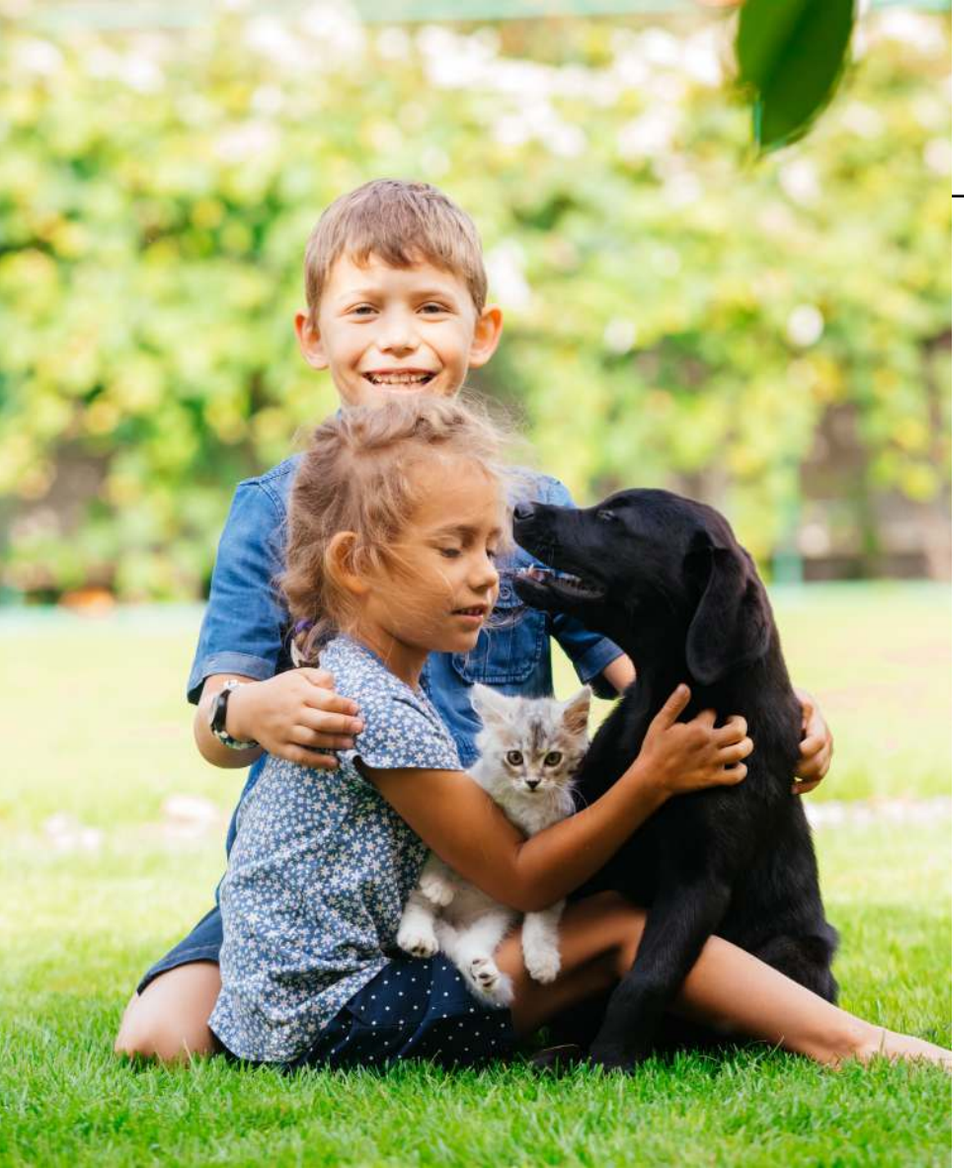

Bu dünya sadece bizim değil, yaşam alanlarımızı trilyonlarca bakteri, virüs, parazit ve mantarla paylaşıyoruz.

Başkalarından mal ve mülk bakımından üstün olmaktansa, bilgi bakımından üstün olmayı yeğlerim diyor Büyük İskender. Çok yerinde bir cümle, bence veteriner hekimlerin de böyle olması gerekiyor, hastalıklara karşı verdiğimiz mücadeleyi ancak bilgi birikimi ile kazanabiliriz. 1822 yılında Charles Babbage tarafından icat edilen analitik makina, günümüzün bilgisayarlarının atası. Geçtiğimiz yüzyılda müthiş hızda bilgi artışına tanık olabilirdik; fakat teknoloji, tıp ve hayvan sağlığında ne kadar ileriye gidersek gidelim, hastalıklar da bir o kadar ilerleyebiliyor. Bu nedenle aklımızı karıştıran güncel konulara değinmek istedim.

Biraz epidemiyolojiden bahsedelim

Epidemiyolojik verilere göre pet hayvanlarıyla evde büyüyen çocukların otoimmun hastalıklar, alerji, astım ve benzer hastalıklara yakalanma riskinin daha düşük olması artık bilinen, bilimsel kanıtlarla ispatlanmış bir durum. İçinde bulunduğumuz evimizin farklı odaları, eğer pet hayvanımızla aynı ortamda yaşıyorsak, emin olunuz ki o pet hayvanın içindeki ve dışındaki mikroorga-

nizmalar evde yaşayan herkesle bir değiş tokuş içerisindeler. Pet hayvanı bulunan insanların evinde, farklı bakteri, parazit veya mantarların olabileceğini biliyoruz. İyi ki de böyledir. Çünkü ne kadar mikrobiyom- yani bakteri, parazit, virüs veya mantar gibi etken- ile değiş tokuşta bulunursak bağışıklık sistemimiz de o derece güçlü olur. Bu etkenler, belli bir düzen içerisinde, birbirlerine zarar vermeden canlıların içinde ve dışında yaşar. Bunların yararlıları da zararlıları da var, hatta halen hiçbir gruba koyamadıklarımız da var. Bu etkenler belli bir seviyede kaldıkça ve çoğalmadıkça hastalık yapabilme yetenekleri yoktur.

Bağışıklık sistemimizi güçlendirmek için hayvanlarla iç içe mi yaşamak zorundayız?

Yapılan bir çalışmaya göre, Hindistan'da, evlerinin avlusunda ineklerle büyüyen çocukların bağışıklık sistemi, büyükbaş hayvanlarla yakın temasta bulunmayan

PANDEMİ SÜRECİNDE NE OLDU?

Korona dönemi başından beri insanlarla ve hayvanlarla temasımız azaldı, sürekli dezenfektanlar kullanıyoruz. Bunlar önlem için tabi ki önemli adımlar ama özellikle elimizin üzerindeki mikrobiyomun azalması, bağışıklık sistemimiz açısından çok iyi bir alamet değil. Maske kullanımı için de aynı durum geçerlidir. Hijyen hipotezine göre, insanoğlu zamanının %90'ından daha fazlasını bakteri açısından fakir iç ortamlarda geçiriyor. Bu durum özellikle yeni doğanlar için çok kritik. Her bir canlının, doğduktan sonraki 100 günde bağışıklık sistemini oluşturacak, bağırsakların içerisindeki mini canlıların düzene girmesini, yararlı bakterilerin yerleşmesini sağlayacak unsurlar, gelecek yaşamın belirlenmesinde aktör. İlk iki senede bu unsurlar çok önemli. İki yaş sonrası bunları değiştirmek çok zor.

Beslenme yanlış ise, medikal sağaltımın ne amacı ne de yararı olabilir. Her şeyden önce beslenme düzeltilmeli.

diğer kültürün çocuklarına göre daha güçlüdür. Yani biz burada sadece kedilerin ve köpeklerin olumlu etkilerinden değil, çiftlik hayvanları dahil tüm canlıların yararından bahsedebiliriz. Peki biz, özellikle pandemi döneminde bağışıklık sistemimizi nasıl güçlendirebiliriz? Eğer bu dönemde biz çiftliğe gidemiyorsak, çiftliği evimize getirmeliyiz! Baktığımız her türlü hayvanı hiç korkmadan, gönül rahatlığıyla evimize getirebiliriz. Pandeminin başlangıcında televizyonda çokça sayıda uzman gördük, hastalığın yayılmasında yarasaların önemini anlattılar. Aslında yarasalar, dünyamızın ekosistemi için çok önemli bir yerdedir; sayısız polenleşmede ve sayısız bitkinin tozlaşmasında müthiş öneme sahipler. Bu dünyada, siz hiçbir parazitten, virüsten kaçamazsınız. En basitinden köpeğiniz, dışarıda dolaşırken patisiyle yere basarak, yeri koklayarak sayısız mikrobiyomla temasa geçer. Bizim de bu mikrobiyomla temasa geçerek bağışıklık sistemimiz güçlenir.

Alerji ve astım aslında nedir?

Alerji ve astım paraziter hastalıklar, bağışıklık sisteminin hep yanlış tepkime içerisine girmesinden kaynaklanıyor. Bugün Kovid hastalığının yine bağışıklık sistemimizi raydan çıkardığını biliyoruz. Neden bazı insanların Kovid-19 hastalığına karşı verdiği tepki farklı- ki o insanların çoğu semptom

göstermiyor- ve neden yoğun bakıma giden insanların bağışıklık tepkimeleri olağandışı? Aslında bunu anlamamız için alerjiye geri dönmemiz lazım. Fransızca alerji, vücudun dış etkenlere karşı verdiği normal dışı tepki. Bu tanıyı, 1905 yılında koyan kişi bir veteriner hekim. Bu da veteriner hekimlerin, hastalıklarda mücadelede ne kadar aktif ve ön safhalarda olduklarının kanıtıdır. Aynı tıp hekimleri gibi, veteriner hekimler de özellikle viral ve bakteriyel hastalıklara karşı yüzyıllardır savaşıyorlar.

Alerjide kontrol edilemeyen bir tepki söz konusudur. Yani alerjide ve enfeksiyöz hastalıklarında da bağışıklık sisteminin ve tepkimelerin kontrol altına alınması önemlidir. Burada ise en önemli aktör beslenme. Beslenme yanlış ise, medikal sağaltımın ne amacı ne de yararı olabilir. Her şeyden önce beslenme düzeltilmeli. Kendimiz ve pet hayvanlarımız için seçtiğimiz

HAYVANLARIN ÜZERİNDEKİ ETKENLER BİZE ZARAR VERMEZ Mİ?

Köpeklerin 56 tane, kedilerin ise 24 çeşit bakteriyel etkeni yaşadığımız iç ortama kattıklarını biliyoruz. Bu etkenlerle tanışmamız, bağışıklık sistemimizi güçlendirir. Dolayısıyla pet hayvanlarıyla daha sağlıklıyız, pet hayvanların katkılarıyla insanlarda hastalıkların geniş yelpazesinin daha az şekillendiğini biliyoruz. Fakat burada zoonotik, yani hayvanlardan insanlara geçen birtakım hastalılardan da bahsetmemiz gerekir. Böyle etkenler de elbette var. İşte tam bu yüzden kaçınılmaz olarak veteriner hekime gitmeniz gerektiğini çok iyi biliyorsunuz. Sağlıklı bir hayvandan size hiçbir zararlı etken geçmez.

Sorular hakkında daha geniş çaplı cevap almak isterseniz TuVECCA Halk Sağlık Sempozyumu'nu ziyaret edebilirsiniz.

besinlerle aslında kendimizi beslemiyoruz, bağırsaklarımızın içindeki mini canlıları besliyoruz.

Kovid-19 kedi ve köpeklere geçer mi?

Bir senedir hayatımızı karartan ama artık sanki tünelin ucunu da görmüş gibi olduğumuz bir pandemi durumuyla karşı karşıyayız. Pandemi demek, birçok ülkede- ki 200'den fazla ülkeden bahsediyoruz- salgının görünmesidir. Hemen hemen her sene belli başlı salgın hastalıklar ortaya çıkıyor. Bunların çoğundan hiç bahsedilmiyor ama artan hasta sayılarıyla birlikte Kovid-19 önem kazandı. Bunlarla birlikte tabi magazinsel bir şekilde pet hayvanlarıyla ilgili haberler de çıktı. Konu ile zaten veteriner hekimleri ve tıp otoriteleri de gerekli açıklamaları yaptılar. Bilimsel açıklamalara rağmen yakın zamanda bile çıkan çok sayıda petlerle ilgili haberler var. Ülkemizde bile magazinlerin sayfalarında Kovid-19 nedeniyle uyutulan kedi ve köpeklerin haberini okuyabiliriz.

Bu sorunun kesin cevabı ile en çok merak edilen "hayvanlardan korona virüsü geçer mi?" sorusunun yanıtını TuVECCA Youtube kanalının Halk Sempozyum 1. gün videosundan öğrenebilirsiniz. Keyifli izlemeler.

Pet hayvanlarında beslenme tuzakları

Fabrika ayarlarına geri dönme zamanı geldi! Petlerimizin beslenmesinde doğru bilinen yanlışlara, dikkat etmemiz gereken noktalara bakalım ve hayvanların sağlığı için önemli bir adım atalım.

Beslenme ve beslenmenin önemi geçtiğimiz yıllarda bu kadar konuşulmaz, canlılar üzerindeki etkileri bu kadar araştırılmazdı. Bir klinisyen olarak klinik beslenme hastalıkları özel ilgi alanımda yer alır, uzun zamandır bu konular üzerinde çalışmalar yapmaktayım.

Hayvanlar, hayatta kalabilmeleri için farklı iz element, multivitamin kaynakları ve bitkisel polisakkarite ihtiyaçları var. Ki özellikle polisakkarit, yani şeker hakkında konuşmak istiyorum.

Şeker yararlı mı zararlı mı?

Şekerin -bilimsel adıyla polisakkaritin- birçok sınıflandırılması var ama şekeri sınıflandırırken biz klinisyenler sindirilebilir ve sindirilemeyen şekerlerden bahsediyoruz. Bizim için sindirilemeyen şeker önemlidir, çünkü dirençli nişasta kaynağıdır, lif kaynağıdır. Sindirilemeyen şeker bizim vücudumuz tarafından değerlendirilemez ancak içimizde bulunan, daha önceki sunumumda bahsettiğim mikrofloramızı oluşturan mini canlılar tarafından değerlendirilir. Bağırsakların son kısmına yakın,

kolon olarak adlandırdığımız kısım, kalın bağırsağın en önemli bölümüdür. En önemli özelliklerinden bir tanesi, sindirilemeyen şeker kaynaklarını kısa zincirli yağ asitlerine dönüştürülme özelliğidir. Kısa zincirli yağ asidi ise, kolesterolü düşürüyor, kan şekerini düzeltiyor, damarları koruyor ve yangı giderici aktivite gösteriyor. Eğer bir canlının vücudunda yeterince lif kaynağı, yani kısa zincirli yağ aside dönüşmek üzere, başta tahıllarda bulunan bitkisel polisakkarit girmezse o vücut iflah olmaz.

Ciddi tuzak: glisemik indeks

Glisemik indeks, vücuda giren bir gıdanın, kan şekerini ne kadar değiştirdiğini gösteren bir ölçütüdür. Özellikle deri hastalıkları veya mide-bağırsak hastalıkları gibi kronik dejeneratif hastalığı bulunan hayvanlarımızda hep yanlış beslenmenin altında yatan durumları

ÇİĞ BESLENME SAĞLIKLI MI?

Çiğ beslenmenin usulüne göre uygun yapılması lazım. Her şeyden önce ciddi bir gıda güvenliği gerektirir. Metal dengelerinin, Omega 3 ve 6 dengesinin sağlanması lazım. Çiğ beslenme usulüne göre yapılmazsa ciddi salgın hastalıklara neden oluyor. Tüberküloz da dahil olmak üzere yurtdışında birçok çiğ beslenmeye bağlı salgın tanımlandı. O yüzden rica ediyorum kimse çiğ beslenme yapmasın çünkü çiğ beslenmeyle beraber bağırsak mikrobiyomunun ciddi şekilde bozulmasına tanık oluyoruz. Bu konuda uzun yıllardır bilimsel çalışmalar yapıyorum, Amerika ile ortak çalışmalarım mevcut, bağırsağın haritasını çıkarmış bir uzman olarak konuşuyorum. Bir canlının dışkısından, mikrobiyom haritasını çıkararak o canlının beslenmesinde nerde hatalarının yapıldığını çok net anlıyorum ve ortaya koyabiliyorum. Vatandaşlardan rica ediyorum, çiğ beslenmeyi gelişigüzel lütfen yapmayın.

Profesyonel mama üreten markalar artık bezelyeyi, domatese benzeyen ürünleri, brokoliyi ve bazı meyve çeşitlerini mamaların içine koymaya başladılar. Hepsinin ayrı ayrı ciddi anlamda faydası var.

göz önünde bulundurmalıyız; veteriner hekimimizden omega-6/3 dengeli, mümkünse glüten barındırmayan; bazı özel hormonel hastalıklar durumunda soya içermeyen, glisemik indeksi düşük gıdaları isteyin. Sadece veteriner hekimlerin elinde bulunan, profesyonel mamaların çoğu zaten bu şekildedir. Sizin bu özel mamaları evde hazırlama şansınız hemen hemen hiç yok.

Bağırsak mikroflorasının önemi

Kediler, evcilleşmeden önce av etiyle beslenirlerdi. Bir kedi günde 8 ila 9 porsiyon yemekle beslenirdi. Bir kedinin o dönemden bu döneme geldiğinde nelerin değiştiğini göz önünde bulundurursak, av etiyle beslenen bir kedide her öğün başında alabildiği maksimum karbonhidrat miktarı bir gramdır. Ancak bugün kedilerin günde 40 grama kadar karbonhidratla beslendiğini biliyoruz. Kedilerin bağırsaklarındaki ve karaciğerindeki enzimatik faliyetler köpelerden farklı. Bir köpeğe, kediye verdiğimiz kadar çok karbonhidrat verdiğimizde köpeğin verdiği reaksiyon farklı, kedinin verdiği reaksiyon farklıdır. Kısa vadede kedide bu şeker çok büyük zarar vermiyormuş gibi gözükse de bazı enzimler nedeniyle o şeker biraz önce bahsettiğim

kolondaki fermantasyonu bozar. Kolondaki fermentasyonun bozulmasıyla birlikte bağırsaktaki yararlı mini canlılar dediğimiz probiyotiklerin miktarı git gide azalmaya başlar. Tam bu noktada yanlış ve yüksek karbonhidratla glisemik indeksi yüksek gıdalarla beslemeyle ilişkili olarak maalesef bağırsak mikrobiyomu dengesi bozulacağı için hastalıklar işin içerisinden çıkılmaz bir hal alır. Dışarıdan ne kadar yangı giderici ilaç verirsek verelim, bağışıklık sistemini ne kadar baskılayıcı ilaç verirsek verelim, bağırsaklardaki denge olmadan hastalığı iyileştirme şansımız yok denecek kadar az. Aynı durum kötü yağlarla beslenmeyle de ilişkin. Profesyonel olmayan beslenme modellerinde, niteliği belirsiz doymuş ya da doymamış yağ oranı belirsiz yağın zarar verdiğini ve bağışıklık sisteminin önemli unsurlarının düzenini bozduğunu ve bağışıklık tepkimelerini yanıltıp olumsuz yönde değiştirdiğini biliyoruz.

Evde patilere diyet hazırlanabilir mi?

Yapılan çalışmalarda bakın, 2019 yılında Amerika'da ve Avustralya'da yapılmış bir çalışma, ev tipi diyetlerin %84'ünü en az üç tane veya daha fazla mineral ya da iz ele-

Bir besinin glisemik indeksi ne kadar yüksekse o gıdanın yangıyı tetikleyici özelliği hat safhadadır.

menti eksik içerdiği ispatlandı. Evde pişen gıdalarla beslenen köpeklerde kalsiyum-potasyum, kedilerde demir ve çinko eksikliği belirlenmiş. Ağır metaller açısından kurşun, uranyum, vanadyum kabul edilebilir limitlerin çok üzerinde çıkmış. Kalsiyum-fosfor eksiklikleri veteriner hekimliğinde ve özellikle iç hastalıkları açısından çok önemlidir. Eğer kalsiyum/fosfor oranı bozuksa kansızlık dediğimiz anemi, yürüme güçlüğü ve kan gazlarının bozulmasına bağlı asidoz tablosu gelişebilir. Evde hazırlanan gıdalarda potasyum oranları çok ilginç. Potasyum öyle bir element ki eksikliğinde köpeklerde kan basıncının -yani yüksek tansiyon- ve böbreklere giden kan akımının kısa sürede değiştiği görülmüş. Çok su içen çok idrar yapan kedi ve köpeklerin muhakkak veteriner kliniklerine başvurarak böbrek yönünden değerlendirilmesi büyük önem arz ediyor.

(Evde hazırlanan yemeklerde dikkat edilmesi gereken noktalar, kedi ve köpekler için elzem olan mineraller, vitaminler ve diğer elementler ile ilgili merak ettiklerinizi TuVECCA'nın Youtube kanalındaki Halk Kongresi 1. gün videosundan izleyebilirsiniz.)

KÖPEK EĞİTİMİNİN EN ÇOK SORULAN SORULARI

Kimler köpek sahiplenmeli? Tuvalet eğitimine nasıl ve ne zaman başlamalıyız? Köpeğin lideri olabilir miyiz? Haydi köpeklerle ilgili sorulara hep birlikte cevap bulalım!

Sarılma ve öpme davranışları köpeklerin vücut dilinde var olmayan eylemlerdir.

Köpeğin köklerine bakarsak, uzun süredir kabul edilen teoriye göre tek bir atadan değil birkaç atadan; kurt, kır kurdu ve çakaldan geldiğini söyleyebiliriz. Yeni bir teoriye göre ise köpeğin ve gri kurdun aslında ortak bir atadan türediğini kabul ederiz. Köpeklerin evcilleşme süreci, en az 10000 yıl önce başlamıştır. Köpek insana mı yaklaştı, insan mı köpeğe? Bu konu halen bir soru işareti...

Gelelim günümüze

Korona sürecinde insanlar eve kapanmak zorunda kaldı, yalnızlaştı ve yalnızlıklarının çözümünü bir hayvan sahiplenerek gidermeye çalıştı. Geçtiğimiz dönemde hayvan sahiplenmede ciddi ve endişe verici bir artış meydana geldi. Bu artışla birlikte merdiven altı köpek üretimi de baş gösterdi. Köpeğin tamamen bir para kaynağı olarak gören merdiven altı üreticilerin, köpeğin ihtiyacını hiç dikkate almadan, anne ve kardeşlerin birlikte geçirmesi gereken süreci ve kritik dönemi önemsemeden ticaret yapmaları gibi sıkıntılarla karşı karşıyayız. Anne ve kardeşlerden erken ayrılma, köpeklerin hayatında sizinle birlikte geçireceği dönemlerde ciddi problemlere yol açacağından oldukça önemlidir.

Kritik dönem

Köpekler doğdukları zaman kulakları ve gözleri kapalı; sadece emme, koku alma ve sürünme refleksleriyle doğarlar. Üçüncü haftadan itibaren kulak ve gözler açılarak

Saf ırk köpek isteyenler bilinçli şekilde standartlara uygun yavru elde eden, kayıtlı üreticileri tercih etmeli.

dış dünyayla iletişim başlar. 3 ile 12 haftalar arası köpeklerin kritik sosyalizasyon için en önemli dönemidir. Bu dönemde edinen bilgiler köpekte kalıcı ve yetişkin davranışı açısından da önemli. Yavrunun bu dönemi kardeşleriyle ve annesiyle geçirmesi ilerleyen dönemde sağlıklı zihinsel algısı ve fiziksel yapısı olması açısından oldukça önemli. Maalesef merdiven altı üretimde bu konuya hiç önem gösterilmiyor.

Bu dönemi ikiye ayırabiliriz;

• ***Birinci sosyalizasyon dönemi:*** 3-5 haftalar arası. Türdeş sosyalizasyonu, sürü davranışları, doğru vücut dili ile iletişim öğrenme ve en önemlisi ısırma baskılaması bu dönemlerde gelişir.

• ***İkinci sosyalizasyon dönemi:*** 5-12 haftalar arası. Bu dönemde farklı türlerle sosyalizasyon gerçekleşir ve yavru, insanların yaşamına uyum sağlamayı öğrenir.

Özellikle ikinci dönem Türkiye için oldukça zordur, çünkü ülkemizde bir sürü bulaşıcı hastalık mevcut, yavruları aşıları olmadan bu dönemde dışarı çıkartmak büyük risktir; aşılanmadan önce asla tavsiye edilmiyor. Bu nedenle Türkiye'deki yavrular ancak sahiplerinin kucağında, etraflarına fazla değmeden ve diğer insanlarla ve canlılarla ancak uzaktan temas kurabilirler. Yine kaçak üreticilerin elinden çıkan köpeklerin bağışıklık sistemi oldukça zayıf olur, bu dönemde hayvan sahipleri çok dikkat etmeli.

Sokak köpeklerinin ilk olarak iyi bir insanla karşılaşması da onlara zararlı olabilir, psikolojilerini ilerde olumsuz etkileyebilir.

Sokak köpeklerinin yaşam döngüsü

Sokak köpeklerinin oldukça zor yaşam döngüleri vardır. Hepimizin bildiği gibi doğum travmasıyla başlar. Anneler, şanslılarsa uzak ücra köşelerde, insanlardan ve trafikten uzak bir yerde doğum yapıyorlar. Ücra köşelerde doğum yaptıkları için bebekler uzun bir süre insanlardan ve yaşam döngülerinden bihaber büyüyorlar; türleri dışında olan sosyalizasyondan eksik kalıyorlar. Tabi açlıkla mücadele ediyorlar, psikolojik olarak olumsuz etkileniyorlar. Hele bu dönemde yanlış ve kötü niyetli insan davranışına şahit oluyorlarsa post-travmatik stres bozuklukları geliştirebilirler. Aslında ilk olarak iyi bir insanla karşılaşması da ona zararlıdır. Sonuçta insanın ona iyi niyetle yaklaştığı, elinde mama dolu poşetle geldiğini görürse, insanların iyi olduğunu düşünecek ve o da elinde alışveriş poşeti olan başka bir insana gayet iyi bir niyetle "Merhaba, o poşetin içinde acaba benim için bir şey var mı" şeklinde yaklaşınca, poşetin kafasına geçirilmesi, tekmelenmesi ve başka yanlış hareket-

DOĞRU BİLİNEN YANLIŞLAR

En sık şehir efsanelerine bir göz atalım:

- **Kırma köpeklerin eğitilemeyeceği inancı**
- **Pitbull ırkı köpeklerin laboratuvar koşullarında üretildiği**
- **Küçük köpeklerin dışarıya çıkartılmaya ihtiyacı olmadığı**
- **Yetişkin köpekte tek öğün besleme**
- **Yetişkin köpek sahiplenmenin zor olduğu kanısı**
- **Köpek yaşı ile insan yaşı karşılaştırması**

Bu yanlış düşüncelerin gerçekliliğini öğrenmek için TuVECCA'nın Youtube kanalını ziyaret edip Halk Sempozyumu 2. gün videosunu izleyebilirsiniz.

Sokak köpekleri onlara nasıl yaklaştığınıza bağlı olarak tehlikeli değillerdir.

ler ile karşı karşıya kalması ile aklı karışabilir. Sonuç olarak köpeğin stresli bir mental algısı gelişir.

Sokak köpekleri tehlikeli mi?

Sokak köpekleri, sürü hayvanı oldukları için hiyerarşiye çok önem veriyorlar. Bu soruya cevap olarak ben, eğer o köpeklerin dilinden biraz anlarsanız, onlara yaklaştığınız zaman hatalar yapmazsanız ve onları biraz tanımaya çalışırsanız sokak hayvanlarının tehlikeli olmadığını düşünüyorum. 30 senelik kariyerim boyunca birçok barınakta rehabilitasyon projeleri yürüttüm, çeşitli faaliyetlerde gönüllü olarak bulundum. Hiçbir sokak köpeği tarafından ısırılma vakası ile karşı karşıya kalmadım.

Kimler köpek sahiplenmeli?

Köpek sahiplenme, dışarıdan bakıldığında kolay ve zevkli görünebilir. Ama bir canlının sorumluluğunu almak onun hayatını düzenlemek ve onun adına karar vermek hiç de basit bir şey değil. Bu yüzden çok net bir şekilde söylemem gerek, bazı insanların ne köpek ne de başka hayvan sahiplenmemesi gerekiyor. Bu insanlar kimler?

- Sık sık seyahat edip petini yanlarında götüremeyenler,
- Peti bir sosyal statü aracı olarak görüp, arkadaşlarına hava atmak isteyenler,
- Bir canlıyı hediye etmeyi düşünenler. Akvaryumda yaşayan bir Japon balığı bile hediye olamaz.
- Yüksek seviye alerjisi olan bireyler,

Davranış yönünden baktığımız zaman, kırma köpeklerde saf ırklar gibi güzel eğitim alabiliyorlar.

• Düzensiz yaşam ritmine sahip olan bireyler,

• Aldığı köpeğin sorumluluğunun tamamen çocuklarında olacağını düşünen ebeveynler,

• Köpek sahiplenmenin pahalı ve lüks bir zevk olduğunu düşünenler,

• Ev koşulları ve apartman-site kuralları köpek beslenmesine müsait olmayanlar,

• Öfke kontrol problemleri veya temizlik takıntısı olan bireyler.

Saf mı kırma mı?

Bir köpeğin saf olması sadece genelleme şansı tanır. Saf ırklar 200-300 yıldır sürekli seleksiyona tabi tutuldukları için genetik açıdan daha sakıncalılar, birçok hastalığa yatkınlıkları var. Bunun sebebi, kısıtlı bir genetik havuzdan elde edilmeleridir. Sokak hayvanları, insanların sokağa terk ettikleri köpeklerin kendi aralarında üremesi ve melezlenmesi sonucu ortaya çıktı. Bu hayvanların genetik hastalığa yakalanma şansları çok az ve istatistiksel olarak kesinlikle daha uzun yaşıyorlar. Özellikle davranış yönünden baktığımız zaman, kırma köpekler de gayet güzel eğitim alabiliyorlar. Seminerlerde hep aynı örneği veriyorum: Benim babam Makedonyalı, annem Konyalı ben de kırma bir ırkım ama üniversite mezunuyum. Demek ki eğitim açısından kırma olmak bir dezavantaj oluşturmuyor.

(Ayrıca konuşmacının barınaktan sahiplendiği kırma köpek Kömür'ün nasıl bir arama kurtarma köpeği olarak eğitildiğini ve birçok ülkede sayısız başarı elde etme hikayesini TuVECCA'nın Halk Sempozyumu videosundan izleyebilirsiniz.)

Yavru mu yetişkin köpek mi?

Yetişkin köpekler çok daha kısa sürede sahiplik kavramı geliştirebilirler, uyumları çok daha kolaydır. Yavru bir köpeği büyütmek kolay bir şey değil; belli zihinsel gelişmelerden geçmesi gerektiği için zaman gerekiyor ve bu zaman bazen yönetilmesi zor bir süreç olabilir. İnsanlarda çocuk bakmak gibi. O yüzden bu zor süreci atlamak isteyenler gönül rahatlığıyla yetişkin köpeğe yönelebilirler.

Tuvalet eğitimi

Bu tabiri söylemeyi tercih etmiyorum aslında çünkü köpeğe tuvalet alışkanlığı kazandırmak, bir eğitim olarak lanse edilse de bu aslında bir yönlendirme modelidir. Maalesef bunu suistimal eden birtakım kişiler oluyor. Mesela "Siz köpeğinizi getirin biz tuvalet eğitimini 15 günde yapalım sonra size geri verelim" yaklaşımında bulunanlar. Bunu kafanızda şu şekilde realize edebilirsiniz; bir çocuğunuz olursa, tuvalet alışkanlığı kazanması için bir okula mı yazdıracaksınız? Tabi

NERELERDEN KÖPEK ALABİLİRİZ?

Hiçbir zaman merdiven altı üreticileri ve petshopları önermiyoruz çünkü bu iki kurum birbirlerini destekleyerek çalışıyor. Direk sokaktan hayvan sahiplenmeyi deneyebiliriz ya da barınakları tercih edebiliriz. Bize seve seve yardımcı olabilen derneklerden de bir tanesini tercih edebilirsiniz. İlla saf ırk istiyorum diyenler bilinçli ve uluslararası ırk standartlarına uygun şekilde köpek üreten, ırk derneğine kayıtlı üreticileri tercih etmeli.

Köpeklerin ortama alışma dönemi Türkiye için zordur; ülkemizde bir sürü hastalık mevcuttur, yavruları aşıları olmadan çıkartmak risktir.

ki hayır. Tuvalet alışkanlığı, köpeğin yaşadığı evdeki bireyler tarafından takip edilerek doğru beslenme programları oluşturarak, doğru yönlendirmeler ile yapılması gereken bir şey. Fizyolojik olarak vücudu terk etmesi gerekli olan çiş ve kaka, eğitilebilecek şeyler değil. Tuvalet yönlendirmesi köpekte belli kurgular içinde yapılır. Yine konu davranışa gelir; köpeğin ihtiyaçlarını tahmin etmeyi öğrenmekle başlar. Eğer köpeğin istediğini anlarsanız, onu doğru zamanda doğru yere yönlendirirseniz, tuvalet alışkanlığını köpeğinizde çok kısa bir sürede oluşturabilirsiniz. Bunu bir problemmiş gibi, bilinmeyen bir denklemmiş gibi algılamak oldukça yanlış bir yönelmedir. Çok basit takiplerle, çok kolay oluşturulabilecek bir şey. Uzmanlardan tabi ki konuyla ilgili danışabilirsiniz, evinize gelip sizi yönlendirmelerini, birtakım önerilerde bulunmalarını isteyebilirsiniz; size bir program hazırlayıp yönlendirme konusunda fikir verebilirler ama köpeğinizin başka bir yere gidip tuvaletini öğrenmesi gibi bir olgu, söz konusu değil. Ayrıca bu yapılacak hamleniz yanlış olacaktır, bir kere köpeğinizle bağınızı oluşturacağınız dönem içerisinde köpeğinizi bir merkeze göndermek, aşı programı tam tamamlanmamış olan bir köpeği böyle sağlık riskleri olan yerlere vermek kesinlikle doğru olmayacaktır. Kısacası, köpeğinizin tuvalet alışkanlığını yine profesyonel kişisel destek alarak kendinizin organize etmeniz gerekiyor.

ÖZEL EĞİTİMLİ KÖPEK ZİPPO KOVİD-19 VİRÜSÜNÜ KOKUDAN TESPİT EDİYOR

Ankara Üniversitesi ve TÜBİTAK iş birliğince yürütülen projeyle Veteriner Hekim Tarkan Özvardar'ın köpeği Zippo Kovid-19 hastalarında oluşan kokuyu algılamayı başardı.

Virüs tespitinde PCR doğruluk oranları %56'larda. Hızlı testler zaten güvenilir değil, ama biz Zippo ile ortalama %97'yi yakaladık.

Geçen sayımızda anlattığımız Zippo'nun başarılı hikayesini, sahibi Tarkan Özvardar'dan dinlenmek ve Zippo'nun eğitimi ile ilgili önemli ipuçları elde etmek isterseniz, TuVECCA Youtube kanalından Halk Sempozyum 2. gün videosunu izlemenizi şiddetle tavsiye ederiz. Zippo, hem ulusal hem de uluslararası medyada yer alarak insanlara umut ışığı oldu.

"Medikal Detektör Köpeklerin SARS-CoV-2 Teşhisinde Kullanılmaları" başlıklı araştırma projesi, Ankara Canine College Köpek Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi'ndeki programda tanıtıldı. Araştırma kapsamında 1,5 ay eğitim verilen Zippo'nun, Kovid-19 virüsü bulunan maskeyi tespit etmesi sağlandı. Merkezdeki bir odada, üstü delikli 9 kutudan birine Kovid-19'lu hastanın maskesi kapağı açık şişede bırakıldı. Zippo, kutuları koklamasının ardından maskenin bulunduğu kutuya odaklandı.

Araştırma kapsamında 1,5 ay eğitim verilen Zippo'nun, Kovid-19 virüsü bulunan maskeyi tespit etmesi sağlandı.

"5 kurumun desteğiyle multidisipliner bir çalışma şeklinde bu faaliyet gerçekleştirildi"

Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ender Yarsan, uygulamanın ardından basın mensuplarına yaptığı açıklamada, Kovid-19 ile mücadele sürecinde tedavi yöntemi noktasında aşı ve ilaçla ilgili yaklaşımların bulunduğunu belirtti. Hastalığın teşhisiyle ilgili ise farklı tekniklerin uygulandığına işaret eden Yarsan, şunları kaydetti: "Bu teknikler içerisinde bazı ülkelerde sınırlı sayıda olmasına rağmen bizim ülkemizde ilk olabilecek nitelikte detektör köpeklerin bu amaçla kullanılması da söz konusu. Ülkemizde ilk kez Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinin öncülüğündeki TÜBİTAK projesi ve 5 kurumun desteğiyle multidisipliner bir çalışma şeklinde bu faaliyet gerçekleştirildi. Bu anlamda yüzde 100'e yakın oranda Kovid-19'un teşhisi mümkün oldu. Hem hastalığın erken dönemde teşhis edilmesi ve buna bağlı olarak koruyucu hekimlik uygulamalarının ortaya konulması hem sağlık noktasında önemli bir yaklaşım. Aynı şekilde

Vet.Hek. Tarkan Özvardar: "Hiçbir teknoloji köpeğin burnunu yakalayamaz. Bizim ispat etmek istediğimiz buydu."

ekonomik anlamda da son derece önemli bir çalışma."

"Havaalanı ve sınır bölgelerindeki çalışmalarda kullanılabilir"

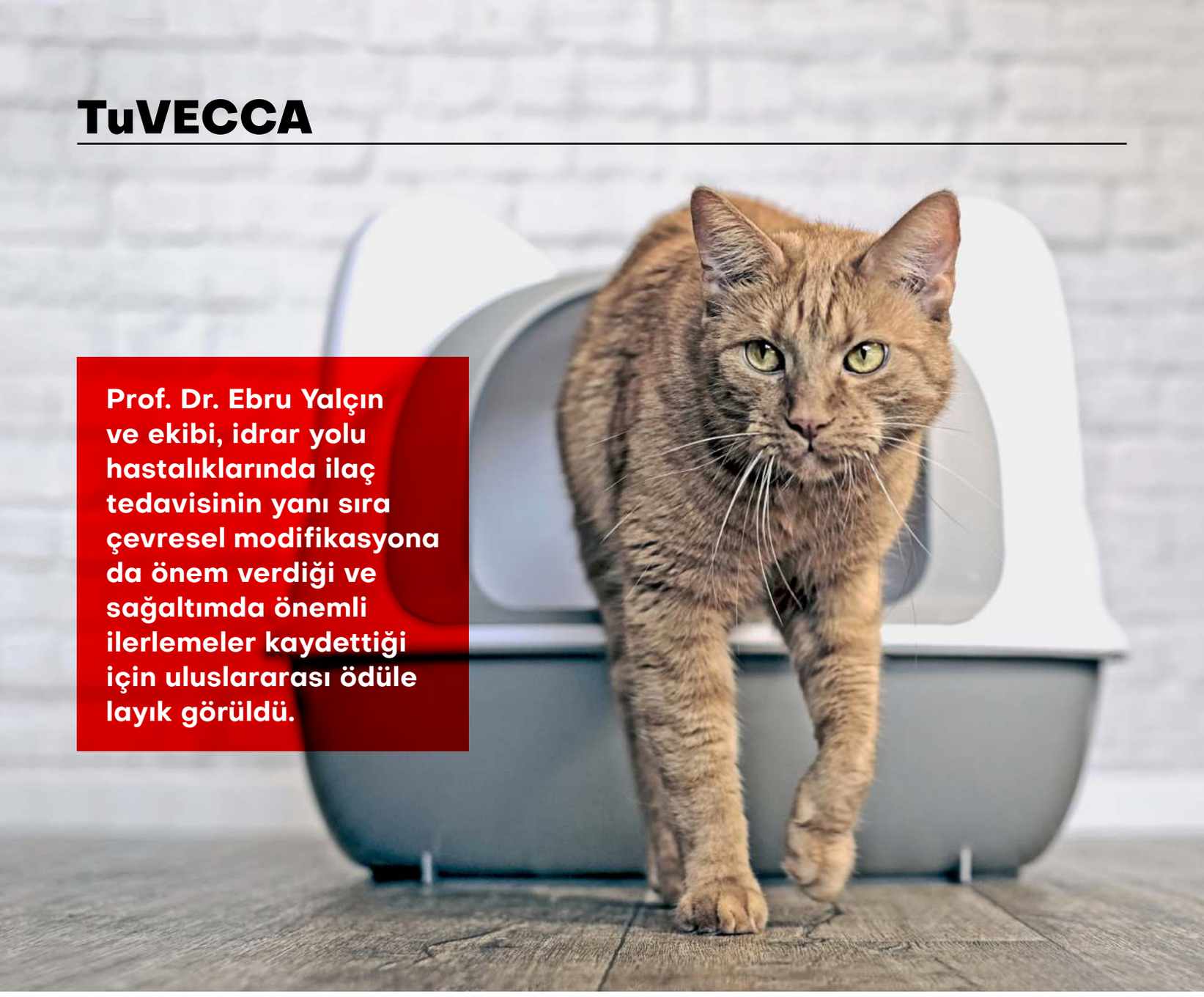
Zippo'nun sahibi ve Ankara Canine College Köpek Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Görevlisi Veteriner Hekim Tarkan Özvardar ise teorik bilginin paylaşılması halinde eğitimli köpeklerin havaalanı ve sınır bölgelerinde Kovid-19 tespiti çalışmalarında da yer alabileceğini bildirdi. Teorik bilginin geliştirilmesi ve köpeğin eğitiminin 3 ayda yapıldığını anlatan Özvardar, şöyle devam etti: "Bu köpek, daha önce detektör köpek çalışmaları konusunda hiçbir çalışmada yer almadı. Biliyorsunuz PCR testlerinin doğruluk oranları yüzde 56'larda. Hızlı testler zaten çok düşük, güvenilir değil, ama biz ortalama yüzde 97'yi yakaladık köpekle birlikte. Hiçbir teknoloji köpeğin burnunu yakalayamaz. Bizim ispat etmek istediğimiz buydu ve çok önemli olan nokta bilimsel altyapılı bir çalışma olması."

Acil Veteriner Hekimleri Derneği TuVECCA

Eyvah, kedim kum kabı dışına yapıyor

Kum kabıyla ilgili kedilerin mi yoksa bizim mi sorunumuz var? Aslında bakıldığında problemin altında yatan pek çok neden var...

Prof. Dr. Ebru Yalçın ve ekibi, idrar yolu hastalıklarında ilaç tedavisinin yanı sıra çevresel modifikasyona da önem verdiği ve sağaltımda önemli ilerlemeler kaydettiği için uluslararası ödüle layık görüldü.

Tüm dünyada güzel kedili hayatımızı zorlaştıran en büyük problemlerinden öne geleni, kedilerin kum kabı dışına tuvaletlerini yapmaları. Türkiye'de kedilerin hayatı ile ilgili yurtdışındaki kadar fazla kaydımız yok. Artık bizde de çip zorunlu olunca, umarız bundan sonra hayvanları ortak bir sisteme kaydederek daha kolay takip edebiliriz ve hastalıklarını etkileyen geçmişleri hakkında istatistiksel olarak kolayca bilgi elde edebileceğiz. Kedilerin kayıtları daha iyi tutulduğu Amerika'da, mesela barınağa bırakılan ve terk edilen kedilerin yarısının sorunu kum kabının dışına tuvaletini yapması.

Sebebi ne olabilir?

Günde birçok defa tuvaletini kabın dışına bırakan kedilerde altta yatan sorunlar çok çeşitli olabilir. Birçok sağlık sorunu bu davranışa neden olurken, klinik olarak tamamen sağlıklı kedilerde işin psikolojisine bakmamız lazım. Mesela bana gelen bir hasta vardı, tuvaletini hemen hemen her zaman olmaması gereken yerlere yapıyor. Sahipleri daha önce birçok çözüm denedi ama başarısız oldular. Buna rağmen kediyi bir kere bile terk etmeyi ya da başka bir yere sahiplendirmeyi düşünmemişler. Nadir bulunan bu cesur ve iyi kalpli insanları kutlarım. Böyle bir kediyle yaşamak gerçekten kolay değil ama

Özellikle üriner sistem enfeksiyonları, sistitis ve böbrek yetmezlikleri güç idrar yapma, uygun olmayan yerlere tuvalet yapma ve ürinasyon sıklığının artması gibi klinik semptomlarla ortaya çıkar.

kedinin neden böyle yaptığını bulmamız gerekir. Problemin üç ana sebebi olabilir:

- Medikal problemler
- İdrarla işaretleme
- Kum kabı sorunları

Bunların farklarını anlamaya çalışalım.

Sağlık sorunları

Problemin altında yatan birçok sağlık sorunu düşünülebilir.

- Alt üriner sistem enfeksiyonları
- Sistitis
- Böbrek yetmezliği
- Diabetes mellitus
- Bilişsel fonksiyon yetmezliği
- Eklem hastalıkları

İç hastalıkları uzmanı olduğumdan dolayı bu konu beni yakından ilgilendiriyor. Ayırıcı tanı açısından uzmanlığım bu konuda bana birçok avantaj sağlıyor. Doktoramı ayrıca davranış problemleri üzerine yaptım. Günümüzde artık hayvanların davranış sorunları da daha çok araştırılan bir konu; hastalıkların altında yatan nedeni araştırdığımız zaman psikoloji de önemli bir noktadır. Fakat özellikle sağlık sorunlarını ele aldığımız zaman, ayrıntılı kontrol önemlidir. Çünkü özellikle üriner sistem enfeksiyonları, sistitis ve böbrek yetmezlikleri güç idrar yapma, uygun olmayan yerlere tuvalet yapma ve ürinasyon sıklığının artması gibi klinik semptomlarla ortaya çıkar.

Biz idrarın muayenesi esasında idrardaki kristal oluşumunu, ilerleyen vakalarda ise kum ve taş birikimini görebiliriz.

Veteriner muayenehanesinde bizi neler bekler?

İdrar yapma güçlüğü ve yanlış yere idrar yapma şikâyeti ile kliniğe başvurulan kedilerin önce hikayesi dinlenir. Sizin anlattıklarınıza ve genel bir muayenenin ardından veteriner hekim tanı koyma gidişatını belirleyecek. Kan tahlili, biyokimya, radyografi, ultrason, idrar analizi, idrar kültürü yapılarak altta yatan sebebe yaklaşmaya çalışılacak.

Hastalığın oluşmasının sebebi belli başlı faktörlerin yanı sıra psikolojik de olabilir tabi. Şu dönemde biraz daha fazla şanslı sayılabiliriz, çünkü evde daha faz-

Psikolojik mi hastalığa bağlı mı?

Durumun altta yatan sebebini idrarın muayenesi ile bulabiliriz. Kediniz eğer güçlükle idrar yapıyorsa, daha sık idrar yaparsa ya da yapmaya çalışırsa, kum kabında yapmasının yanı sıra zaman zaman uygun olmayan yerlere de tuvaletini yapıyorsa, idrarında kan varsa idrar yaparken ağrı duyuyor ve miyavlıyorsa veya karnını ve anal bölgesini aşırı yalıyorsa büyük ihtimalle bir idrar yolu hastalığı ile karşı karşıyayız.

Bazı kediler çok seçici. Bir hastam evde iki kum kabı kullandırtıyor, birisine dışkı, öbürüne idrar yapıyor.

la vakit geçiriyoruz, kedilerimizi de daha iyi gözlemleyebiliriz. Günümüzde aslında veteriner hekime başvuran hastaların sayısı daha çok artmaya başladı. Bunun sebebi insanların şimdiye kadar kedisini hekime götürme zamanının olmadığı, bu dönemde bunun için fırsat bulması ya da pandemide hayvanların normal düzeninin bozulması, insanlarla eskisinden daha fazla zaman geçirmeleri psikolojilerini bozmuş olabilir. Buna bağlı olarak idrar yolu hastalıkları da artış göstermiş olabilir.

Diğer medikal problemlere bağlı olarak oluşabilen idrar yolu hastalıkları hakkında TuVECCA'nın Youtube sitesini ziyaret ederek, "Halk Sempozyumu 2. gün" videosundan daha ayrıntılı bilgiler alabilirsiniz.

Kum kabı sorunları

Tuvalet sorunlarının altında yatan sebep, basit bir kum kabı meselesi de olabilir.

Kum kabı sayısı, kabın şekli ve boyutu, kapların yeri, kumun materyali ve kum kabının temizliği hasta sahipleri tarafından önemle değerlendirilmeli. Konunun ayrıntılı anlatımını eğitim videosundan dinleyebilirsiniz.

İdrar püskürtme

Kedilerde idrar püskürtme, sosyal iletişimin bir parçasıdır. Dişilerde de mevcut ama daha çok testosterona bağlı olarak bölge işaretlemede kullanıldığı için erkeklerde daha çok görülüyor. Kısırlaştırılmış kedilerde bu

Evi kontrol ettiğimiz zaman, kedilerin hiç düşünmediğimiz bölgelere bile idrar yaptığını görebiliriz.

alışkanlık oldukça azalır ama alışkanlığa, kriptorşite ve kandaki testosteron miktarına bağlı olarak idrar püskürtme davranışını gözlemleyebiliriz.

Püskürtme davranışı bazen tuvalet sorunu ile karıştırılabilir. Kediler, alanlarını işaretlerken horizontal püskürtme yapsa da işaretlemeyi yere doğru da yapılabilir.

Çiftleşme hareketleri ve püskürtme davranışları testosteronla ilişkili olmayıp, idrar yolu hastalığına bağlı da olabilir; kedi hissettiği ağrıdan dolayı böyle davranış sergileyebilir. Basit idrar püskürtmeyi ve daha ciddi hastalıklarını ayırt etmek için evde çektiğiniz videolar veteriner hekiminizin işine yarayacak.

Evde birden fazla kedi

Evde çok kediniz varsa, idrarı kimin yaptığını tespit etmek biraz daha zor olabilir. Bir kedide mi sorun var yoksa birden fazla kedi mi yapıyor, bu da önemli bir soru. Ayrıca eve yeni gelen bir kedi, başka hayvan, bebek ya da yabancılar gelince kedilerin düzeni bozulur. Değişiklikleri tolere eden birçok kedi var tabi ama sizin kediniz yaşadığı kaygı ve stresi size bu şekilde ifade etmeye çalışabilir. Özel ışıklarla evi kontrol ettiğimiz zaman, kedilerin hiç düşünmediğimiz bölgelere bile idrar yaptığını görebiliriz. Kısırlaştırıldıktan sonra kedilerin tuvalet probleminin devam etmesinin bir nedeni de bu

Kısır olmayan erkek kedilerde püskürtme ve belli bölgelere idrar yapma davranışı engellenemez. Bu onların normal davranışıdır.

olabilir, fark edilmemiş idrar püskürtmelerin kokusu, kediyi o bölgeye idrar yapmaya teşvik edebilir. Ayrıca kedi belirli bir bölgeye mi yoksa evin her yerine mi idrar yapıyor, bu da tespit için önemli bir soru. Hasta sahipleri kedilerin özellikle eşyaların üzerine idrar yapmalarından yakınıyor. Elektronik aletler, yıkanmış çamaşırlar, valizler ya da pencere ve kapı önü gibi bölgeler çoğunlukla söz konusu. Bunların sebebini videodan izleyebilirsiniz. ●

ÇÖZÜM NE OLABİLİR?

En önemlisi, sağlık sorunlarını elimine etmek için genel muayene ve analizler için bir veteriner hekime başvurmalısınız. Kediniz hastaysa, zaman kaybetmeden tedaviye başlamalısınız. Bunun yanı sıra idrar yapma riskini azaltmak için bu noktalara dikkat edebilirsiniz:

- **Doğru zamanda kısırlaştırma**
- **Kaygı ve stresin nedenini bulma**
- **Kum kabı stratejileri**
- **Ev içi düzenlemeler**
- **Çevresel zenginleştirme**
- **Kaygı giderici ilaçlar**
- **Kaygı giderici ürünler**
- **Kaygı azaltıcı kuru mamalar.**

KEDİLERİM NEDEN KAVGA EDİYOR?

Evinde birden fazla kedisi olan hayvan sahipleri tarafından en sık sorulan soruya uzmanından ilk elden cevap alalım.

Aynı evde yaşayan kediler birbirleriyle kavga edebilir, tıslayabilir, ısırabilir. Bunun altında birçok sebep olabilir tabi. Hayvan sahiplerinin ve veteriner hekimlerinin değerlendirmesi gereken ayrı ayrı durumlardan bahsetmeliyiz.

Değerlendirmemiz gereken birkaç soru

Kedilerimizin davranışları, psikolojik bir sorun olmanın yanı sıra, belli başlı sağlık sorunlarından da kaynaklayabilir.

Probleme çözüm bulmamız için kendimize sormamız gereken bazı sorular var. Bu sorulara kısaca değinelim. Konuları daha ayrıntılı olarak merak eden okurlarımız, TuVECCA Youtube sitesinden, "Halk Sempozyumu 2. Gün" başlıklı videoyu izleyebilirler. Videoda ayrıca çeşitli vakaların hikayelerini de dinleyebilirsiniz.

1

Edinilme sırası ve yaşları nedir?

Aynı anda sahiplenmiş kediler yeni eve alışma sırasında daha az problem yaşarken, daha önce gelen kedi, bölgesini korumak adına yeni gelen kardeşine karşı agresif davranışlar sergileyebilir. Özellikle anneden erken ayrılmış, sosyalizasyon eksikliği olan kediler kavgacı olmaya meyillidir.

2 Cinsiyetleri?

Erkekler arası kavga, hiyerarşi ve hormonlar ile daha çok ilişkili. Bunlara daha çok evin dışında rastlıyoruz. Özellikle ortamda çiftleşmeye hazır bir dişi kedi varsa, bu kavgalar çok sert olabilir ve ağır yaralarla sonuçlanabilir. Fakat dişi kedilerin kavgaları erkeklerinkinden daha şiddetlidir, özellikle ev içinde tutulan iki dişi kedinin kavgası daha uzun sürebilir.

Kısırlaştırma durumuları?

Kısırlaştırma, cinsiyet ve çiftleşme ile ilgili kavgaları azaltabilir, erkeklerdeki idrar püskürtme davranışının önüne geçebilir. Kısırlaştırılmış kedilerin daha sakin olmasını biliyoruz ama ortalıkta hastalık gibi başka bir neden de varsa, kısırlaştırma her durumda etkin olmayabilir.

3

4

Ev içi mi ev dışı mı yaşıyorlar?

Kavgacı kediler aynı evde mi yaşıyorlar yoksa dışardaki kedilerle mi kavga ediyorlar? Kedinizin, evdeki diğer kedilerle çok iyi anlaşıp dışarı çıktığı zaman sürekli kavga etmesi, hayvanların bölgelerini içgüdüsel olarak korumasından dolayı normal kabul edilir ve engellemek için yapılacak fazla bir şey yok. Kedinin sağlığını ve güvenliğini ön plana tutarak, dışarı çıkasına izin vermemek mantıklı çözüm olabilir.

Ne kadar süredir sorun mevcut?

İkinci kedi gelince belli başlı bir alışma süresi mevcut, fakat konu uzayınca farklı unsurlar değerlendirilmeli: İlk kediniz ikinci kedi geldikten sonra mı agresifleşti yoksa daha önce de kavgaya meyilli miydi? Kedileriniz nasıl dövüşüyor; sadece uyarı mı yoksa ciddi yaralanmalar mı meydana geliyor? Ayrıca kaç sefer ve hangi durumlarda kavga ettiler?

5

Kavgayı tetikleyen bir stres unsuru var mı?

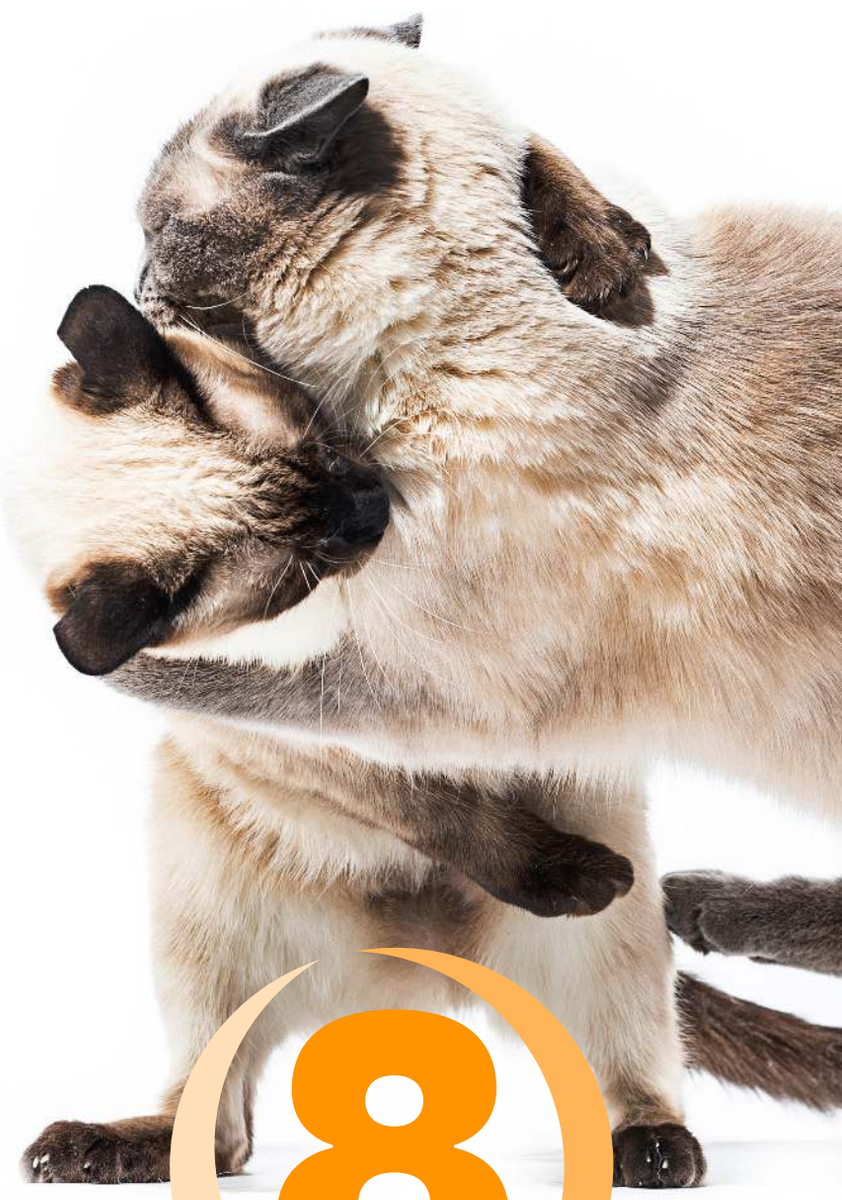
6

Hayvanlar da bizim gibi travma yaşayabilir. Kediniz belli bir olaydan sonra kardeşine karşı agresif davranışları göstermeye başlayabilir. Bu travma; kliniğe gidip gelme, taşınma, çiftleşme ya da barınma için başka eve gitme ya da pansiyona gidip dönme gibi, bizim için önemsiz görünebilen durumlar da olabilir.

7

Evde kedilerin temel ihtiyaçları karşılanıyor mu?

Kedileriniz yeterli alana sahipler mi? Her kedi için yetecek kadar mama, su, kum kabı, tırmalama ve dinlenme alanı sağlamıyorsanız, kedileriniz özel alan kazanmak için savaşabilir. Bazı kedilerin özel ihtiyaçları olabilir; başka kedilerle mama ve kum kaplarını paylaşmak istemeyebilir. Bunun için ayrı beslenme stratejileri ve yaşam alanınızı iyileştirmek için minik değişiklikleri uygulayabilirsiniz. Ayrıntılı bilgi videoda.

8

Sağlık sorunları var mı?

Burada ağrıya yol açan her türlü hastalık aklımıza gelebilir. Travma, kabızlık, diş ağrısı veya idrar yolu enfeksiyonu gibi. Ağrı, her canlıda stres yaratır ve kedinizin, kardeşine karşı olan sabrını da kısıtlayabilir.

KÜÇÜK ISIRIK, BÜYÜK DERT

Minnacık bir sivrisineğin ısırığından nasıl bir sorun çıkabilir ki? İster inanın ister inanmayın, ama petinizin ölümüne tek bir sinek bile sebep olabilir.

SPOT ON VE TASMALI İLAÇ KOMBİNASYONU, VETERİNER HEKİMLER TARAFINDAN TAVSİYE EDİLEN, DIŞ PARAZİTLERE KARŞI EN ETKİLİ KORUMA YÖNTEMİDİR.

Keneler, pireler ve sivrisinekler. Bizi ve patili dostlarımızı rahatsız etmeleri yetmezmiş gibi, üstelik bize geçebilen bağırsak ve kan parazitleri ile ölümcül hastalıklar da taşırlar. Nasıl mı? Bu vektörlerin hepsine ayrı ayrı bakalım;

1. Pireler

Pire ısırığı inanılmaz rahatsız edici bir kaşıntıya sebep olur. Bunun sebebi pirelerin salyasında bulunan tahriş edici maddeler. Birçok insanın ve hayvanın bu maddelere karşı alerjisi var. İnsanlarda kızarıklıklar meydana gelirken petler tüylerini kaybedebilir ve aşırı kaşınmadan kendilerini yaralayabilir. Birçok uyuzlu görünen sokak kedi ve köpeğinin tek derdinin aslında pireler olduğunu biliyor muydunuz? Bu hayvanlar bir tek parazit damlası uygulaması sonucu rahatlayabilir ve tüylerini geri kazanabilirler.

2. Keneler

Keneler, kendilerini petinizin derisine gömerek, kanla beslenirler. Keneler, pirelerin

meydana getirdikleri alerji ve kansızlık gibi sorunlara sebep olmalarının yanı sıra ayrıca ölümcül hastalıklar da taşırlar. Bu hastalıklar arasında eklemlerin şişmesi ile kendini gösteren Lyme hastalığı veya anormal morarmayla kanamaya, kronik göz iltihabına ve nörolojik anormalliklere yol açan Ehrlichia yer alır.

Kene tükürüğündeki toksin, omuriliği ve kasları birbirine bağlayan sinirleri etkileyen alt motor nöron felci ile sonuçlanan Kene Paralizi adı verilen hastalığa neden olur.

3. Sivrisinekler

Sivrisineklerin ısırığı nedeniyle meydana gelen ızdıraplı kaşıntıyı bilmeyen yok galiba. Fakat sivrisineğinin tükürüğünde de Batı Nil virüsü ve ensefalitise neden olan tehlikeli canavarlar saklanıyor. Kedilerde nadir olan ama köpeklerde dünyanın birçok ülkesin-

Vektörlere karşı en etkili silahlar

Petlerinizi parazitlere karşı korumanızın 3 yolu var; spot-on damlalar, haplar ve tasmalar.

1. Spot on damlalar: petinizin sırt kısmına uygulanır. Damlatılan ilaç, deriden emilerek hayvanların lenf dolaşımıyla vücudunun her tarafına ulaşır.

2. Haplar: Ağız yoluyla alınan ilaçlar çoğunlukla iç parazitlerine karşı koruma sağlar. Vektör gibi dış parazitleri ise uzak tutmaz. Ancak vektörler petinize yerleşip onu ısırdıktan sonra etkilerini gösterebilirler.

3. Parazit tasmaları: İçerdikleri kimyasalları yavaş yavaş vücuda yayarak hem vektörleri uzak tutarlar hem de petlerin üzerinde mevcut olan parazitleri öldürebilirler.

de sıklıkla ölümlerine yol açan kalp kurdunun yumurtaları da sivrisinekler tarafından petlerimize geçer.

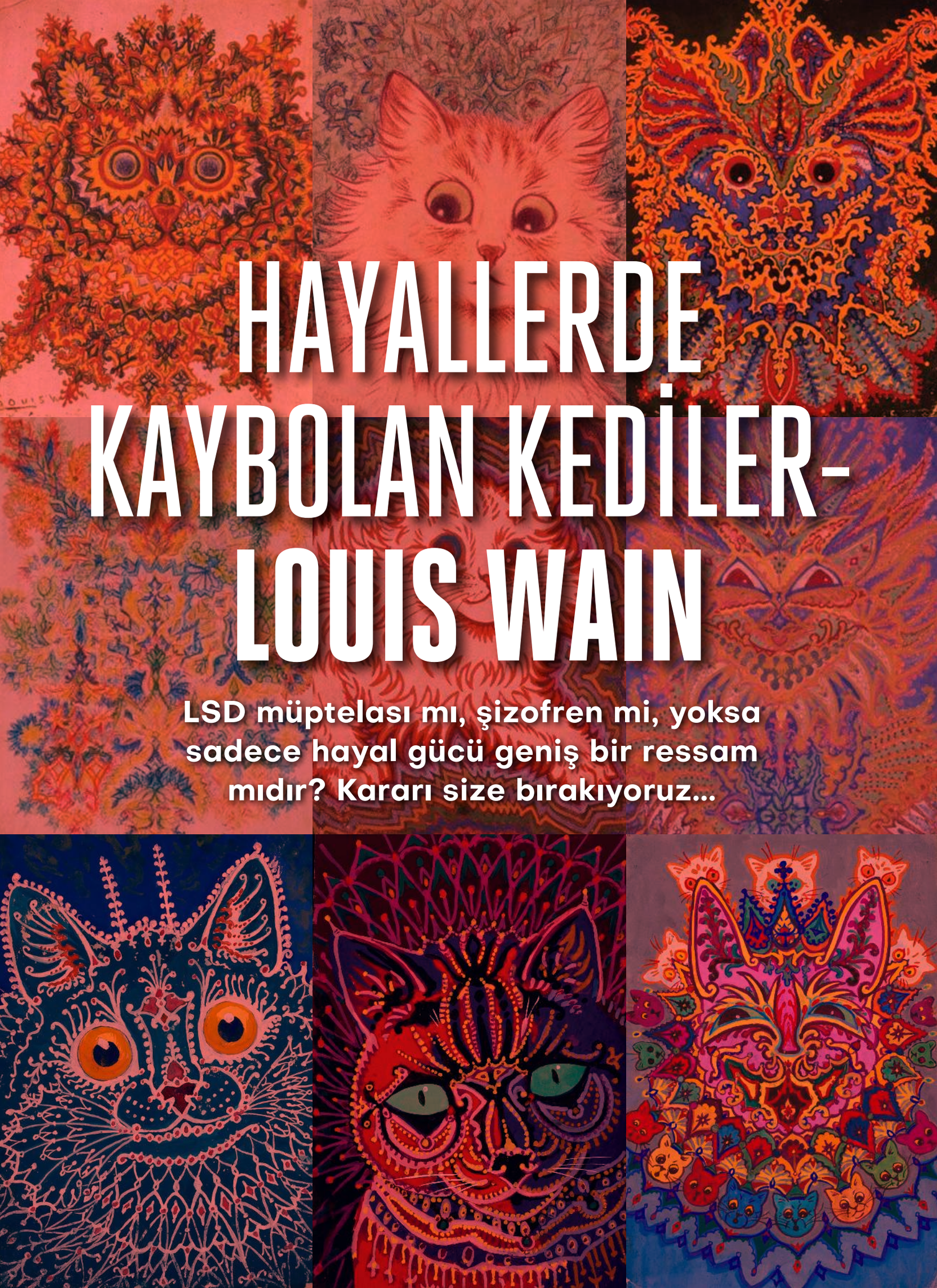
Ben ne yapabilirim?

Düzenli dış parazit kontrolü, bu canlıların taşıdığı bütün tehditlere karşı yüksek düzeyli koruma sağlamaktadır. Basit kurallara uyan her hayvansever, ailesine güven sağlayabilir.

- Petinizin ve evinizin temizliğine özen gösterin.
- Veteriner hekiminiz tarafından belirtilen parazit tedavilerinden kaçınmayın.
- Dışarı çıkmadan önce petinize ilaçlı tasma takmayı unutmayın.
- Petinizin dışkısını temizleyin, çevrenizi temiz tutun.

VEKTÖR NEDİR?

Vektörler, paraziti hasta bir omurgalıdan sağlam bir omurgalıya taşıyan omurgasız canlılardır. Çoğu kene, pire ve sivrisinek gibi eklem bacaklıdır. Kedi, köpek ve insanların vektörleri olan bu minik canavarlar, Türkiye'de Lyme hastalığı, veba, sindirim sisteminde yaşayan parazitler (abdest bozan) ve çeşitli kan paraziti olan küçük canavarların taşıyıcıları olabilirler.

HAYALLERDE KAYBOLAN KEDİLER- LOUIS WAIN

LSD müptelası mı, şizofren mi, yoksa sadece hayal gücü geniş bir ressam mıdır? Kararı size bırakıyoruz...

Henüz şizofreni teşhisi konulmadan önce Louis Wain'in çizimlerinden biri.

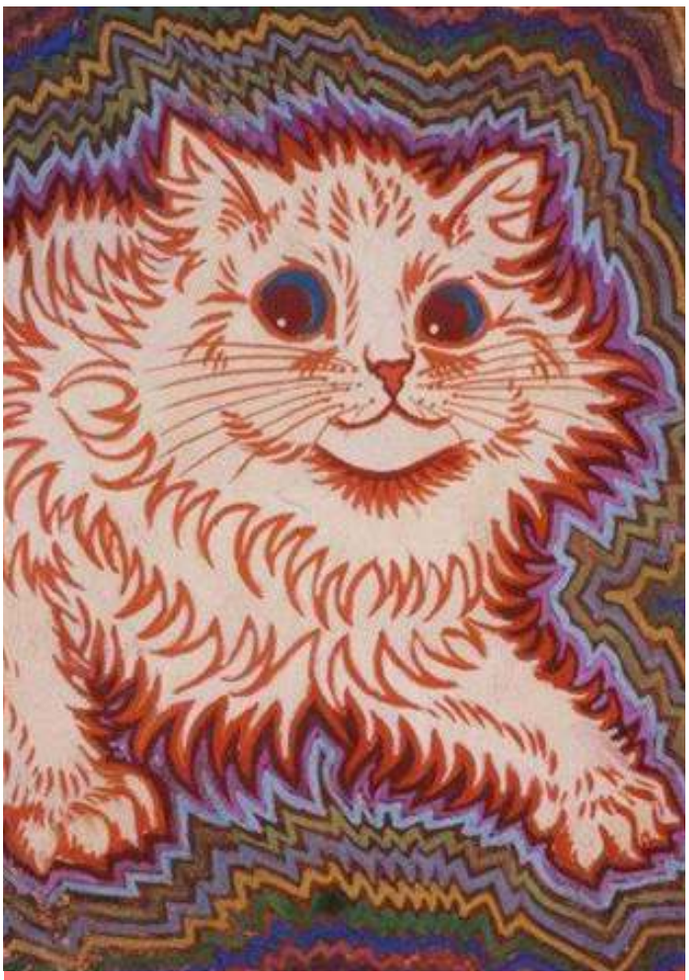
Louis Wain beyaz perdede

Benedict Cumberbatch'in başrolünde olduğu The Electrical Life of Louis Wain, psikedelik kedi çizimleriyle sanat tarihine adını yazdıran, sıra dışı kişiliğiyle zamanından çok sonra bile merak konusu olan ressam Louis Wain ve onun hayatını konu alan bir film. 4 Haziran 2021 itibariyle izleyiciyle buluşacak olan film, Wain'i bir kez daha gündemimize taşıyor.

Kedi formu konusunda uzmanlaşmış, muhtemelen bilinen en ünlü sanatçı Louis Wain 5 Ağustos 1860- Londra- 4 Temmuz 1939), kedilerin antropomorfik (insani vasıfların başka bir varlığa atfedilmesi) temsillerinin oluşturulmasında, üretkenlik gösteren istisnai bir sanatçı olmuştur. Louis Wain'in sonbahar dönemi olarak bilinen yılları, şizofreni (psişik ve gerçek arasındaki olağan ayrımların yapılamadığı, çok kötü bir karmaşık bozukluk) rahatsızlığının neden olduğu ıstırapla geçmiştir. Rahatsızlıktan dolayı ortaya çıkan yanılsamaların yanı

Hastalığının başlarından bir çizim. Arka fondaki değişiklikler ve kedinin bakışı huzursuzluğu yansıtır.

Hastalık ilerledikçe kediler yavaş yavaş belirsizleşmeye başlıyor ve arka planla iç içe geçmeye başlıyorlar.

sıra sevdiklerine, yakın tanıdıklarına karşı güvensizlik ve düşmanlık da bu dönemde Wain'in hayatını karakterize edebilmiştir. Bir kısım psikologlar, Wain'in çalışmaları üzerinde bazı analizler yaparak incelemede bulunmuşlardır. Bu doğrultuda, araştırmayı gerçekleştiren uzmanlar, Wain'in resimlerindeki artan soyutlama açılımının, hastalığının tanığı olabileceği iddiasını gündeme getirmişlerdir.

Hayatını etkileyen olaylar

Psikiyatrist/Psikoterapist Gülşah Meral Özgür sanatçının etkilendiği olayları şu şekilde özetledi: "En sevdiği varlığı, yani eşi meme kanserine yakalanınca onu güldürmek için komik kedi resimleri yapmaya başlar Louis. Kadın cidden gülümser çizdiği bu garip tablolara. Onlara insana özgü duruş ve ifadeler çizer. Kediler artık o ve karısı için neşe kaynağı olmuştur. Kadının hastalığı boyunca

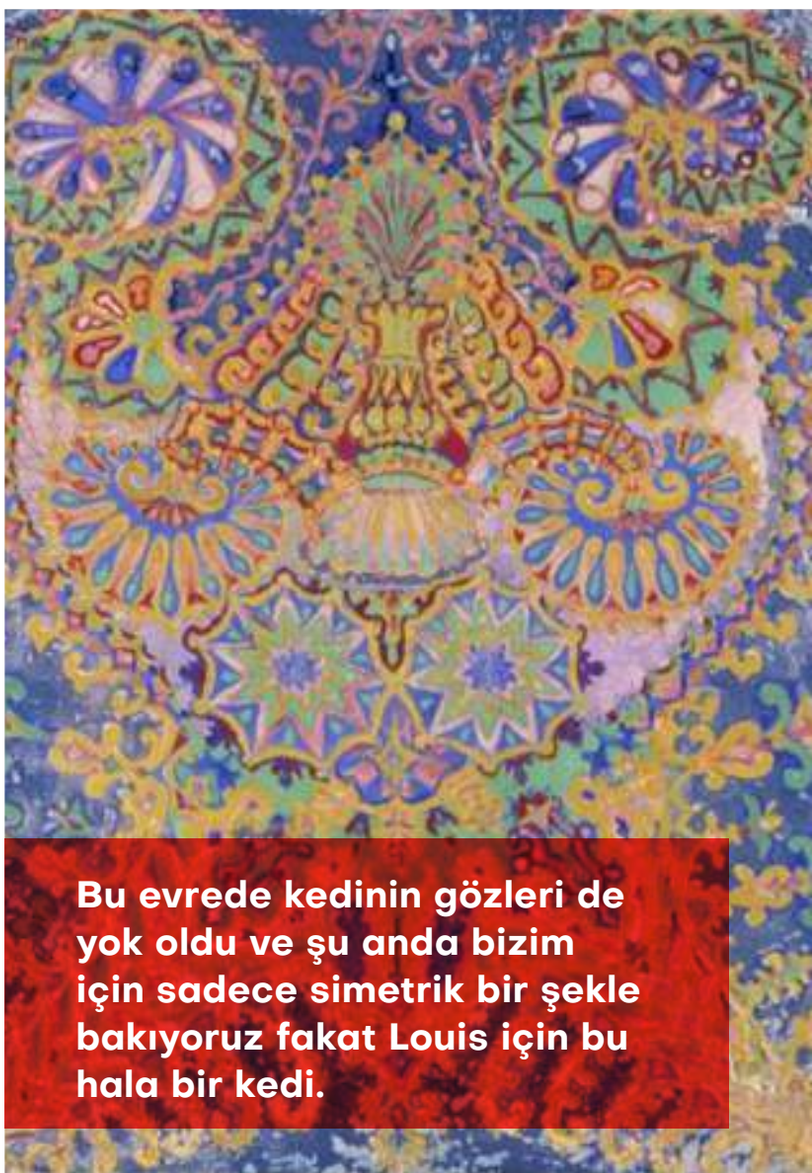
Wain'in resimlerindeki kedi figürleri git gide sadece ifade ve bakış odaklı olmaya başlıyor.

Eserleri kronolojik olarak çok rahat sıralayabiliriz. Sanatçının zihninden neler geçiyordu acaba?

Hala bir kedi olduğunu görebiliriz, ama artık hayalgücümüzü de kullanmamız gereken bir dönemdeyiz.

Bu evrede kedinin gözleri de yok oldu ve şu anda bizim için sadece simetrik bir şekle bakıyoruz fakat Louis için bu hala bir kedi.

Hastalığın son evresinde, ruhun ne kadar derin ve karmaşık olduğunu anlayabiliriz. Bizi hem büyüleyen hem de ürküten bu son görsel aslında hala bir kedi.

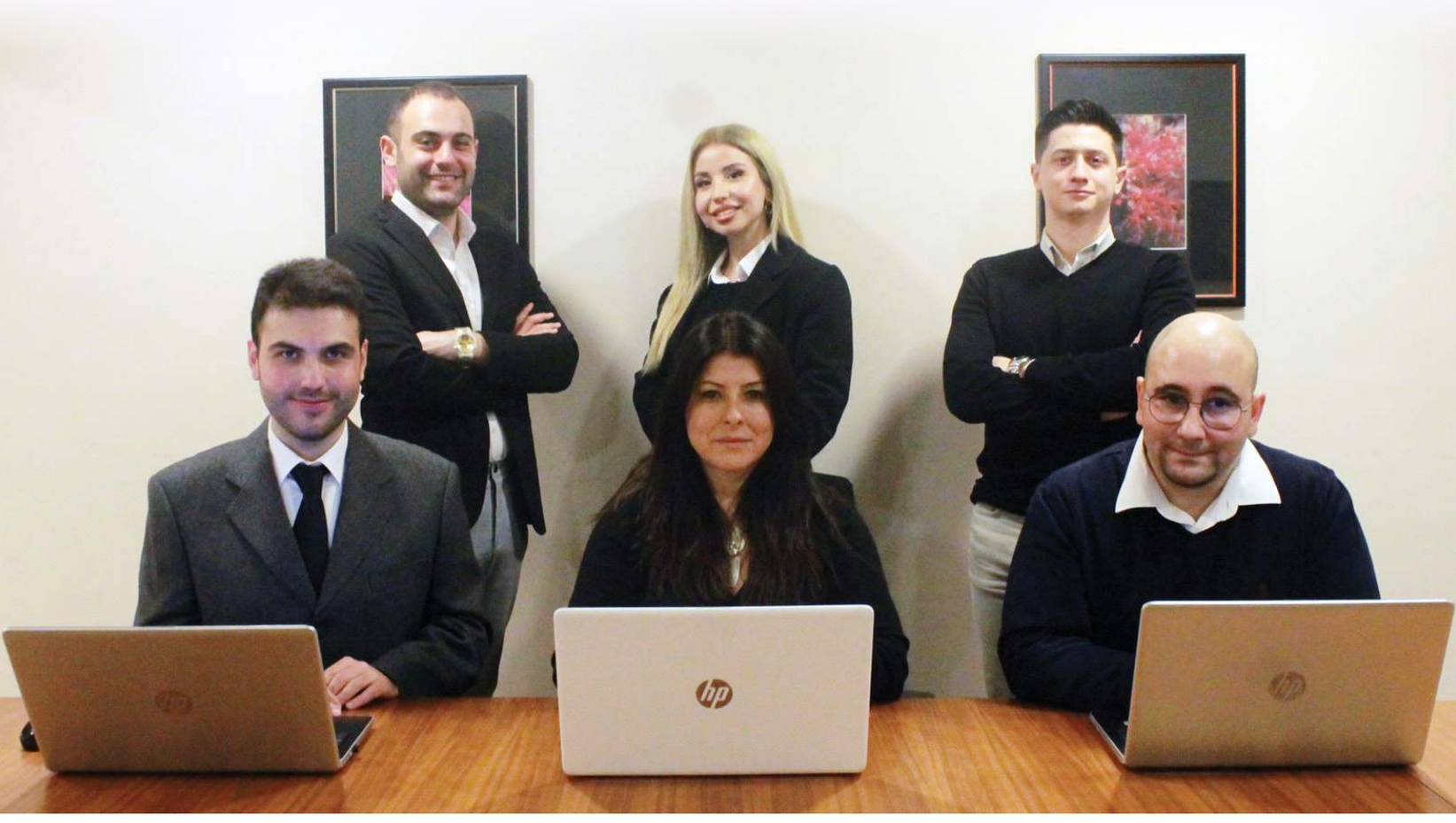
tek destekçisi kocası ve evde beslediği kedilerdir. Fakat ölüm çok gecikmeden alır kadını. Louis bir süre o çizip eğlendiği karısının kedileriyle baş başa kalır bu ölümün ardından. Üstelik 1. Dünya savaşı patlak vermiştir. Yoksulluk ve karısının yoksunluğu ile kabuğuna çekilir, aylarca tek başına kalır ve korkunç bir süreç başlar onun için. Ağır bir depresyon geçiren Louis psikotik özelliklerin de eklenmesiyle hastalığı ağırlaşır, şizofreni tanısıyla tedavi görmeye başlar."

Değişen kediler

Wain'in eserlerine bakıldığında, başlangıçta realist bir yaklaşımla resmettiği kedilerin yerlerini kişileştirilen ve insani davranışlar yüklenen kedilere bıraktığı görülüyor zaman içerisinde. Bu geçiş mental olarak yaşadıklarının da bir göstergesi gibi aslında. Wain'in resimlerindeki kedi figürleri git gide sadece ifade ve bakış odaklı olmaya başlıyor bir noktadan sonra. Eserlerini inceleyen uzmanlar her tablo için farklı tespitlerde bulunmuşlardır. En çok saptanan bulgu ise öfkedir. Öfkesine rağmen kedilerden vazgeçmemesinin sebebinin ise eşinin kedilere olan sevgisi olduğu düşünülmektedir. ●

Anadolu Pet, yuva kavramına verdiği önemi vurgulayacak projelerle sektörü her fırsatta buluşturuyor.

yeni yuvam

Yeni Yuvam (#yeniyuvam)

Anadolu Pet, 'Yeni Yuvam' projesi ile sokaklardan ve barınaklardan yuvalandırma bilincini artırmanın yanı sıra insanların ilk masraflarına ortak olarak, dostlarımızın yeni yuvalarına merhaba demelerini sağlayacak!

Özellikle son yıllarda artan farkındalık ve ilgi sonucu da yuvalarımızı bir kedi veya köpeğe açmaya daha istekliyiz veya sokaktaki canların beslenmesine katkıda bulunuyoruz.

Veteriner Hekim Hakan Tursun
Hill's Marka Müdürü

Veysel Bertan Oralgün Halil Arda Karadayı

Dünya genelinde 1000'in üzerinde barınakta, 11 milyondan fazla evcil hayvanın kalıcı yuva bulmasına katkıda bulunarak yaşamlarına dokunmayı başaran Hill's markasının 'yaşamları değiştirme' misyonundan esinlenerek "Yeni Yuvam" projesini hayata geçiren Anadolu Pet, yuvalandırma bilincini artırarak ve insanların ilk masraflarına ortak olarak, evcil hayvanların yeni yuvalarına sağlıklı kavuşmasına katkı sağlamayı amaçlıyor. Detayları, projenin doğuşunda büyük emekler ortaya koyan Hill's Marka Müdürü Veteriner Hekim Hakan Tursun, Kurumsal İletişim ve Pazarlama Uzmanı Halil Arda Karadayı ve Marka İletişim ve Pazarlama Sorumlusu Veysel Bertan Oralgün'den dinliyoruz.

Projenin adı neden 'Yeni Yuvam?

Yuva kavramı bir mekandan veya bir evden ziyade, kendini mutlu, rahat ve huzurlu hissettiğin bir ortamı ifade eder. Her canlının bir yuva bulmaya ihtiyacı vardır. Bazen tek başına, bazen ise yalnızlığınızı gidereceğiniz biriyle paylaştığınız her yer sizin yuvanız olabilir; yeter ki sakinleri mutlu bir yaşam sürüyor olsunlar. Bu yuvayı bazen bir sözcükte, bazen de bir tebessümde bulabilirsiniz. Bu nedenle, aynı dili konuşamasalar bile bir insan ile tüylü dostlarımızın birbirlerine yuva olabileceğine inanıyoruz.

Yuva kavramı Anadolu Pet & Hill's için neden önemli?

Sloganı "Yaşamları Değiştirir" olan Hill's markasının yolculuğu vizyoner bir veteriner hekim olan Dr. Morris'in 1939 yılında "Bir mama tanesi dünyayı değiştirebilir mi?" sorusunu sorması ile gözleri görmeyen Frank Morris'e ve onun en büyük destekçisi olan rehber köpeği Buddy'e yardım eli uzatması sonucu başladı. Hill's'in başlangıç hikayesinin bu iki dostun yaşamlarını değiştirmek üzere kurulmasıyla birlikte, Hill's, bu amacı bir misyon haline getirmiş ve iyi bir beslenmenin yanında, yuva kavramının ve aidiyet duygusunun da çok önemli olduğu inancıyla faaliyetlerine devam etmiştir. Bu nedenle, 2002 yılından beri dünya genelinde 1000'in üzerinde barınakta, 11 milyondan fazla evcil hayvanın kalıcı bir yuva bulmasına katkıda bulunarak yaşamları değiştirmeye ilk günkü heyecanı ile devam etmektedir. Anadolu Pet olarak, yuva kavramına verdiğimiz önemi, firmamızın 2021 yılı ile

'YENİ YUVAM' PROJESİNİN NASIL BİR PARÇASI OLABİLİRSİNİZ?

Ebeveyn adayı ile anlaşmalı kurum ve kuruluşlar arasında sahiplendirilecek olan tüylü dostun, barınma ve sağlık ihtiyaçlarının doğru bir şekilde karşılandığından emin olmak amacıyla bir sözleşme imzalanacaktır. Gerekli kriterleri karşılayan ebeveyn adayının yeni sorumlulukları dahilinde yuvasına alacağı yeni dostu için hazırlanan başlangıç seti Anadolu Pet tarafından hediye edilecektir. Başlangıç seti içinde yuvanıza katılan tüylü dostunuz için en ideal ve besleyici mama, oyuncak ve malzemeler kedi ve köpek özelinde ayrılmak üzere ebeveyne ulaştırılacaktır. Çünkü tüm uğraşımız evcil dostların mutluluğu için...

Projenin temel amacı özellikle sokaklardan ve barınaklardan yuvalandırma bilincini arttırarak, insanların ilk masraflarına ortak olarak, tüylü dostlarımızın yeni yuvalarına sağlıklı ve mutlu bir merhaba demelerini sağlamaktır.

birlikte yenilenen logosunda da görülebilecek olan 'A' harfinin oluşturduğu kulübe formu ve 'P' harfinin kıvrımıyla oluşan evcil hayvan simgesi ile vurgulamış bulunuyoruz. Çeyrek asrı aşkındır, kurumsal bir firma olarak, sahip olduğumuz büyük sorumluluğun farkındalığıyla ve temel prensiplerimiz doğrultusunda tüylü dostlarımıza yuva sıcaklığını hissettirmek adına aynı tutkuyu taşımaktayız. Türkiye'de distribütörü olduğumuz Hill's markası ile Anadolu Pet olarak bu duyguyu her zaman koruyarak yolculuğumuza emin adımlarla devam etmek en önemli önceliğimizdir.

Bu proje neyi amaçlıyor?

Anadolu Pet olarak, Türkiye distribütörü olduğumuz Hill's markasının yaşamları değiştirme misyonundan esinlenerek, 'Yeni Yuvam' projesi ile birlikte kendini ait hissedebilecekleri bir yuva bulmayı bekleyen can dostlarımıza, yuvalarını ve hayatlarını açacak ebeveyn adaylarının, yeni dostu için gerekli ortamı ve uygun zemini hazırlayabilmesi adına onlara destek olmayı amaçlıyoruz. Tüylü dostlarımızın en temel haklarından olan barınma hakkını ırk ayrımı gözetmeksizin yuvalandırılmasını, ideal koşullarda bakımlarının ve beslenmelerinin sorumluluk bilinci yüksek ebeveyn adayları tarafından sağlanmasını amaçlayan 'Yeni Yuvam' projesi, patili dostların yeni yuvalarında mutlu ve sağlıklı bir yaşam sürmelerini hedeflemektedir. Bu kapsamda; barınak veya sokaktaki bir evcil dostumuza, elçilik etmesine karar verdiğimiz kurum ve kuruluşlar aracılığı ile yuva olacak kişilerin can dostlarının temel ihtiyaçlarına destek sağlıyoruz.

Gönüllü polisler devletin şefkat elini ‘sevimli dostlara’ uzattı

Sivas’ta gönüllü polisler, ahşaptan yaptıkları kafes ve kulübelerle sevimli dostların beslenme ve barınma ihtiyacını karşılayacak.

Ahşap kulübe ve kafeslerin sayısı yıl içinde 100'e çıkarılacak

Sivas Ulaş İlçe Emniyet Müdürlüğünde görevli polis memuru İlker Özkan, salgınla mücadelede uygulanan 17 günlük tam kapanma döneminde sokak hayvanları ve kuşların aç ve susuz kalabileceği yönündeki düşüncesini amiri komiser Yavuz Yılmaz ve mesai arkadaşlarıyla paylaştı.

"Sokak hayvanları ve doğa koruması altında"

Emniyet Müdürlüğü bahçesinde işe koyulan polisler, el ele vererek kısa sürede yaptıkları 10 kuş kafesi, 5 köpek, 5 de kedi kulübesini en son boya ve vernik işleminden geçirerek ilçede belirlenen noktalara bıraktı. Kaymakamlığın desteğiyle içerisine yem ve yiyecek bırakılacak kafes ve kulübeler, hayvanların beslenme ve barınma ihtiyacını karşılayacak.

Kaymakam Nayman, tam kapanma sürecinde emniyet personelinin bu güzel projesinin kendilerini çok mutlu ettiğini söyledi. Daha mütevazi bir şey beklediklerini ancak kaymakamlığın kaynakları ve emniyet personelinin özverisiyle projenin büyüdüğünü belirten Nayman, "Şu an için toplamda 20 kafes ve kulübe yaptık. Yıl içinde de bu sayıyı 100'e çıkarmayı düşünüyoruz ve böylece sokak köpekleri, kediler ve kuşların hem beslenme hem de barınma ihtiyacını karşılayacağız." diye konuştu.

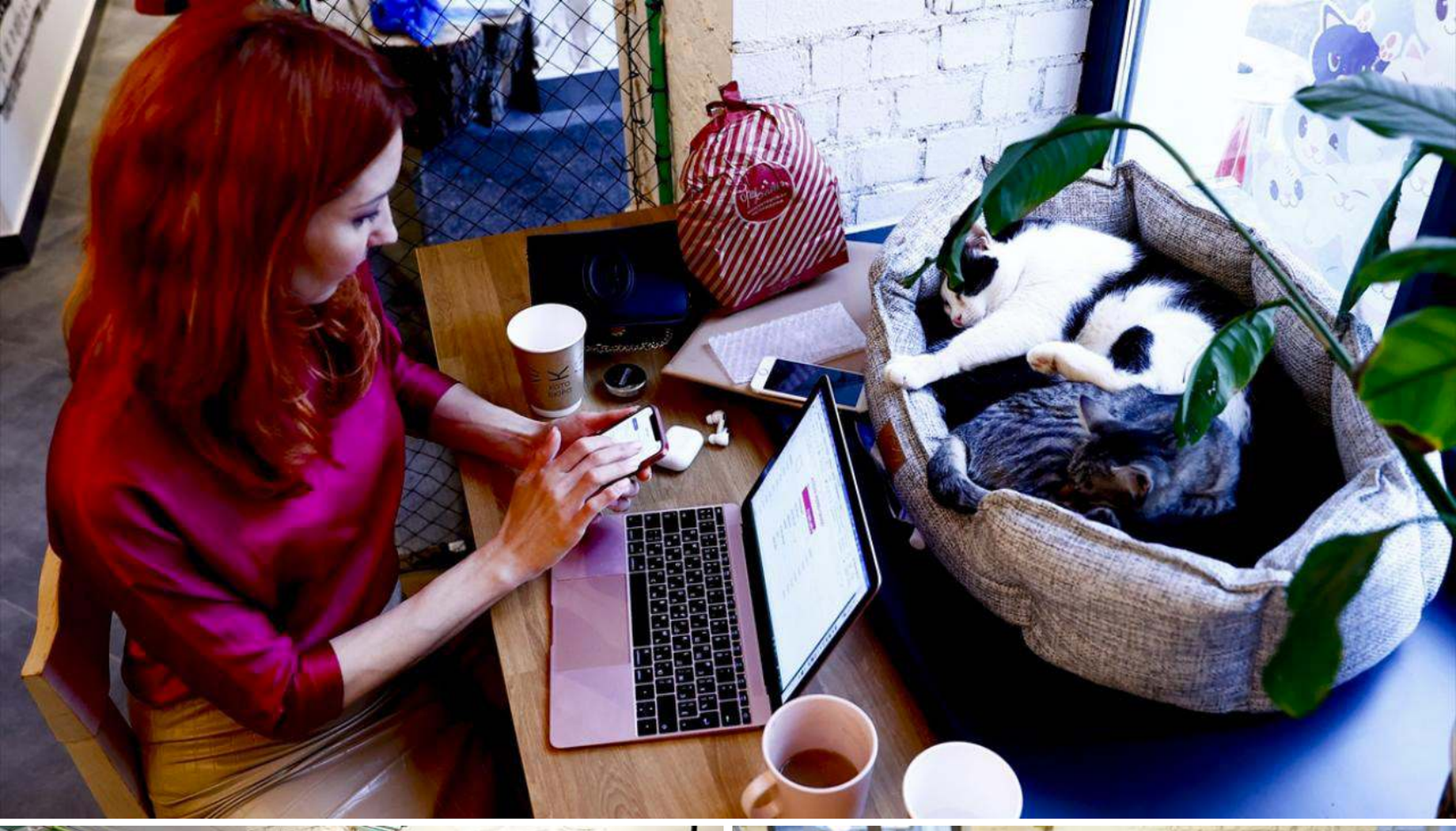

Kulübe ve kafesleri ilk etapta kamu kurumlarının önündeki kaldırımlara koyulacak

"Böylece hem çocuklarımız bu hayvanlara kolayca erişerek, korkulacak bir canlı olmadıklarını görecekler hem de kurumlardaki çalışanlarımız buralara yiyecek koyabilecek. Biz kaymakamlık olarak da sürekli mama ve yem desteği sağlayacağız. Tam kapanmada evlerinde sıkılan çocuklarımız, süreç bittiğinde bu hayvanları sevebilecekleri alanlara kavuşacaklar." Nayman, kısa süre içinde ilçede faaliyete geçirecekleri hayvan hastanesi ve ameliyathaneyle sahipsiz hayvanlara destek olmaya devam edeceklerini sözlerine ekledi. Projenin fikir ayağını oluşturan polis memuru İlker Özkan da sokak hayvanları ve doğanın koruyucusu olduklarını vurgulayarak, "Bu kulübe ve kafesler, salgın sürecinde hayvanların hem beslenmelerini hem de yazın sıcaktan kışın da soğuktan korunmalarını sağlayacak." dedi.

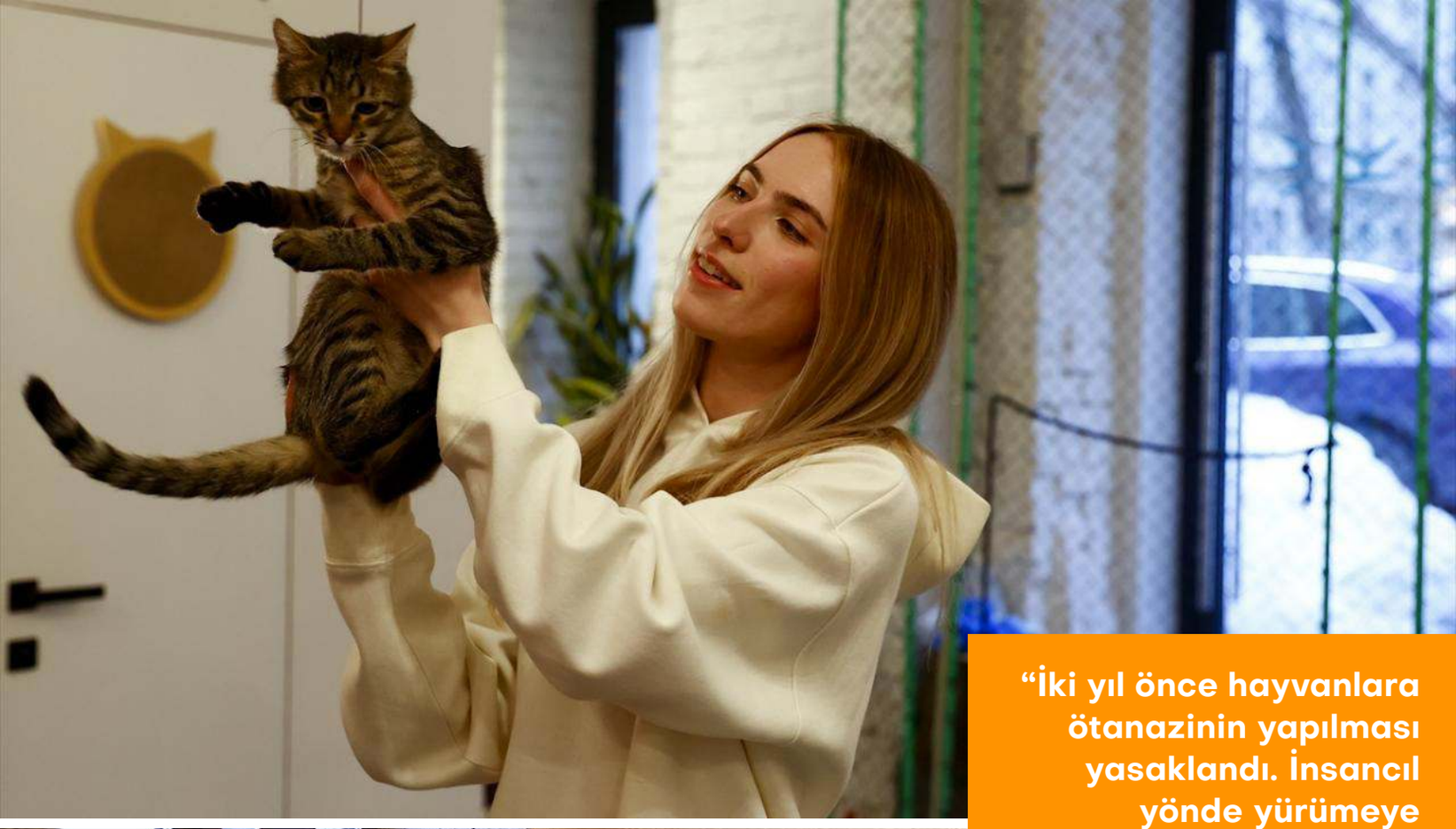

Rusya'da 'KEDİ BÜROSU' kuruldu

Kent Hayvanlarını Koruma Vakfının açtığı Ofis sokaktaki kötü şartlardan kurtarılan kedileri barındırıyor.

“İki yıl önce hayvanlara ötanazinin yapılması yasaklandı. İnsancıl yönde yürümeye başladık ancak her şey istediğimiz gibi değil”

Evde veya iş yerinde çalışmak istemeyenler Kent Hayvanlarını Koruma Vakfının açtığı ofise gelerek belirli ücret karşılığında kedilerin bulunduğu ortamda çalışabiliyor ve onlarla oyun oynayabiliyor. Kediler, hayvansever ofisinde ziyaretçilerin ilgi odağı haline gelirken, buraya gelenler, önce aynı ortamı sonra da kedileri sahiplenerek onlarla aynı hayatı paylaşabiliyor.

“Sahipsiz kedilerin sayısı yükseliyor”

Kent Hayvanlarını Koruma Vakfı Müdürü Ekaterina Dmitriyeva, vakıfın hayata geçirdiği projeleri ve açtıkları ortak çalışma ofisiyle ilgili bilgi verdi. Hayvanların korunmasına yönelik çeşitli projeler gerçekleştirdiklerini dile getiren Dmitrieva, Moskova’nın sokaklarında kötü koşullarda yaşayan kedilere sahip çıktıklarını anlattı. Sahipsiz kedilere yö-

nelik yardım hattı oluşturduklarını aktaran Dmitriyeva, "Evsiz kedilerin birçoğu eski binaların bodrum katlarında yaşıyor. Bu binalar yıkıldığında kedilerin birçoğu sokakta kalıyor. İnsanlar da bu hattı arayarak, sokakta kalan kedilerle ilgili bilgi veriyor. Biz de bu kedileri kurtarıyoruz" dedi. Rusya'da yaklaşık 37 milyon kedinin evde yaşadığı bilgisini paylaşan Dmitriyeva, sahipsiz kedilerin sayısının da yükseldiğini ve bu nedenle, kedileri barındıran ortak çalışma ofisini oluşturduklarını ifade etti.

"Kediler insanlarda olumlu duygular yaratabiliyor"

Ekaterina Dmitriyeva, hayvanların insanı rahatlatarak stresini azalttığını ve insana çalışma esnasında yardımcı olduğunu belirterek, "Vatandaşlar, burada kedilerle konuşabiliyor, oynayabiliyor, birlikte çalışa-

"KEDİLER İNSANIN KEYFİNİ OLUMLU ETKİLİYOR"

Ofis ziyaretçilerinden Narmina Nuriyeva da evsiz hayvanlara yardımcı olmaya çalıştığını ve buraya sık sık geldiğini söyledi. Nuriyeva, kedilerin, çalışmasını olumlu yönde etkilediğine dikkati çekerek, "Çalışma öncesi, kedilerle oynadım, onlara mama verdim ve çalışmaya başladım. Kediler, insanın keyfini olumlu etkiliyor. Kediler, her şeyi anlıyor. Bu süreç onları da iyi yönde etkiliyor. İnsan ve kedi arasında bir bağ var." ifadelerini kullandı. Nuriyeva, insanlara kedi sahiplenmeyi önerdi.

“Vatandaşlar, burada kedilerle konuşabiliyor, oynayabiliyor, birlikte çalışabiliyor. Buradaki kediler, insanlarda olumlu duygular yaratabiliyor.”

biliyor. Buradaki kediler, insanlarda olumlu duygular yaratabiliyor. Ayrıca belirli bir ücret karşılığında buraya gelenler, kedilere de yardımcı oluyor. Bazıları mama getiriyor” dedi.

Kedilerin, ofise gelmeden önce veteriner kliniğinde muayene ve sterilize edildiğini aktaran Dmitriyeva, ofiste yaklaşık 20 kedinin bulunduğunu söyledi. Kedilere dünyadaki şehir adlarını verdiklerini anlatan Dmitriyeva, “Kedilere, Barselona, Boston, Lizbon, St. Petersburg, Korolev gibi şehir isimlerini verdik. Moskova ismini taktığımız kediyi yeni doğurduğu yavrularıyla bir binada bulduk. Bu kediyi altı yavrusuyla birlikte ofise getirdik” diye konuştu.

“Rusya’da hayvanlar yasalarla yeterince korunmuyor”

Rusya’da hayvanların yasalarla yeterince korunmadığına dikkati çeken Dmitriyeva, “İki yıl önce hayvanlara ötanazinin yapılması yasaklandı. İnsancıl yönde yürümeye başladık ancak her şey istediğimiz gibi değil” yorumunda bulundu. İnşaatı esnasında hayvanların korunmasına yönelik düzenlemelerin olmadığını belirten Dmitriyeva, bu yönde Moskova belediyesiyle çalıştıklarını aktardı.